

LEHMÄ OJASSA

Seinäjoen alue seurakunnan leirikoulukansion luominen

Matti Pihlaja

Opinnäytetyö, syksy 2010

Diakonia-ammattikorkeakoulu, Diak Etelä,
Järvenpää

Sosiaalialan koulutusohjelma

Kristillinen lapsi- ja nuorisotyön suuntaus-
tumisvaihtoehto

Sosionomi (AMK) +

kirkon nuorisotyönohjaajan virkakelpoisuus

"Niin pitkälle kuin mahdollista, ihmisten tulee oppia, ettei heidän tietonsa saa olla vain kirjoista, vaan taivaan ja maan väliltä. Toisin sanoen ihmisten tulee oppia tutkimaan itse asioita, eikä vain lukea toisten havainnoista ja kertomuksista."

– Johan Amos Comenius –

TIIVISTELMÄ

Pihlaja, Matti. Lehmä ojassa. Seinäjoen alue seurakunnan leirikoulukansion luominen. Diak Etelä, Järvenpää, syksy 2010, 60 s., 2 liitettä.

Diakonia-ammattikorkeakoulu, Sosiaalialan koulutusohjelma, Kristillisen lapsi- ja nuorisotyön suuntautumisvaihtoehto, sosionomi (AMK) + kirkon nuorisotyöntekijän virkakelpoisuus.

Opinnäytetyön tarkoituksena oli kehitellä ja tuottaa Seinäjoen alue seurakunnan varhaisnuorisotyölle käytettäväksi leirikoulukansio. Tällä kansiolla on tarkoitus markkinoida seurakunnan järjestämiä leirikouluja alueen alakouluille. Tarkoituksena oli tuottaa valmis dokumentti, jolla luotaisiin yhtenäisyyttä leirikoulujen markkinointiin. Lisäksi tavoitteena oli luoda kansio, jonka tietoja olisi helppo ja kevyt päivittää ilman koko kansion uusimista.

Opinnäytetyötä varten tutustuin leirikouluja, markkinointia sekä yleensä varhaisnuorisotyötä koskevaan kirjallisuuteen. Tämän lisäksi haastattelin kahta seurakunnan varhaisnuorisotyössä työskentelevää nuorisotyönohjaajaa, leirikeskusten johtajaa sekä yhtä alakoulun opettajaa. Lukemani kirjallisuuden sekä tekemiäni haastattelujen pohjalta aloin työstämään opinnäytetyön varsinaista tuotosta, eli leirikoulukansiota.

Ensimmäinen versio leirikoulukansiosta valmistui lokakuussa 2010. Tämän jälkeen pyysin palautetta ja arviointia varhaisnuorisotyöntekijöiltä, leirikeskusten johtajalta sekä seurakunnan toiselta tiedottajalta. Saadun palautteen pohjalta tein tarvittavat muutokset leirikoulukansioon, jotta se vastaisi mahdollisimman hyvin siihen kohdistuvaan kysyntään.

Suomen seurakuntien varhaisnuorisotyössä pidetään koulutyötä erittäin tärkeänä työmuotona ja leirikoulut ovat osa sitä. Tässä suhteessa Seinäjoen alue seurakunta ei ole poikkeus. Tästä syystä on tärkeää, että on olemassa helppokäyttöisiä ja selkeitä työvälineitä tämän koulutyön tekemiseen ja kehittämiseen. Opinnäytetyönäni syntynyt leirikoulukansio on yksi tällainen.

Asiasanat: leirikoulu, koulutyö, markkinointi

ABSTRACT

Pihlaja, Matti. Creating of the camp school portfolio for the parish of Seinäjoki. 60 p., 2 appendices. Language: Finnish. Järvenpää, Autumn 2010. Diaconia University of Applied Sciences. Degree Programme in Social Services, Option in Christian Youth Work. Degree: Bachelor of Social Services.

The purpose of the project was to develop and produce a portfolio of camp schools to be used by the youth workers of the Seinäjoki parish. The purpose of this portfolio is to market parish camp schools for the elementary schools of the area. The aim was to produce a finished document that will create uniformity for marketing purposes of school camps. Moreover, the function was to create a portfolio that would be easy to update without renewing the entire portfolio.

For the study I studied literature concerning camp schools, marketing and pre-youth work. I also interviewed two parish pre-youth workers, the manager of camp centre services and one elementary school teacher. Based on the literature and the interviews I started to create the actual portfolio.

The first draft of the portfolio was finished in October 2010. After this I asked for feedback and evaluation from pre-youth workers, the manager of camp centre services and a public communicator of the parish. On the basis of the feedback I made the necessary changes to the portfolio matching the demand as much as possible.

Co-operation with elementary schools is highly respected in pre-youth work of parishes in Finland and Seinäjoki is no exception. Camp schools are one part of this co-operation. Therefore, it is important that there are easy-to-use, explicit tools for working with schools and developing this work. The portfolio, which was created by this study, is one such tool.

Keywords: camp school, school work, marketing

SISÄLTÖ

JOHDANTO	6
1 TAUSTA	7
1.1 Seinäjoen seurakunta.....	7
1.2 Työyhteisö.....	8
1.3 Alakoulut.....	9
2 HANKKEEN TOIMITTAJAT JA YHTEISTYÖRYHMÄT	10
3 LEIRIKOULU.....	12
3.1 Historiaa	12
3.2 Leirikoulu	13
4 SEURAKUNNALLISET LÄHTÖKOHDAT	16
4.1 Kristillinen kasvatus.....	17
4.2 Seurakunnan motiivit	18
5 TARPEIDEN KARTOITUS.....	20
5.1 Kartoitus.....	20
5.2 Haastattelut.....	20
6 MARKKINOINTITEORIA	23
6.1 Markkinointimahdollisuudet.....	25
6.2 Kuva palvelun tuottajasta.....	27
7 LEIRIKOULUKANSION TOTEUTUS.....	30
7.1 Leirikoulukansion sisältö	31
7.1.1 Leirikeskukset	32
7.1.2 Palvelut ja toimintamahdollisuudet.....	32
7.1.3 Hinnoittelu	33
7.2 Leirikoulukansion ulkoasu	33
7.3 Aikataulu ja resurssit.....	34
8 ARVIOINTI.....	36
9 POHDINTA	37
LÄHTEET.....	39
LIITE 1: LEIRIKOULUKANSIO	41
LIITE 2: SUUNTAA-ANTAVAT KYSYMYKSET.....	60

JOHDANTO

Suomen seurakunnissa tehdään varhaisnuorisotyötä. Eräs varhaisnuorisotyön keskeisimmistä työmuodoista on koulujen kanssa yhdessä tehtävä työ. Koulutyö mielletään tärkeydessä lähes samalle viivalle kerhotoiminnan kanssa, jota pidetään varhaisnuorisotyön klassisena työmuotona, työmuotona josta varhaisnuorisotyö tunnetaan. Koulutyöhön sisältyy monenlaisia erilaisia toimintoja, joita toteutetaan ja suunnitellaan yhdessä koulujen kanssa. Tällaisia ovat muun muassa kouluissa pidettävät aamunavaukset, luokkavierailut, koululaiskirkot sekä leirikoulut.

Seinäjoen alue seurakunnan varhaisnuorisotyön ja koulujen välisellä yhteistyöllä on pitkät perinteet ja tätä työtä arvostetaan niin seurakunnan kuin koulujenkin puolesta. Vahvojen juurten ansiosta kouluyhteistyö on voinut kehittyä kirjavaksi ja monitahoiseksi. Seurakuntaan luotetaan ja seurakunnan tekemää työtä arvostetaan. Jotta jatkossakin tämä työ olisi mahdollista ja yhteistyö olisi luontevaa, on sitä, kuten yleensä kaikkea työtä, kehitettävä ja pyrittävä vastaamaan ajan haasteisiin.

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena oli tuottaa Seinäjoen alue seurakunnan varhaisnuorisotyön käyttöön leirikoulukansio. Tämän kansion perimmäinen tehtävä on olla työväline, joka osaltaan helpottaa, kehittää ja yksinkertaistaa leirikoulujen markkinointia kouluille.

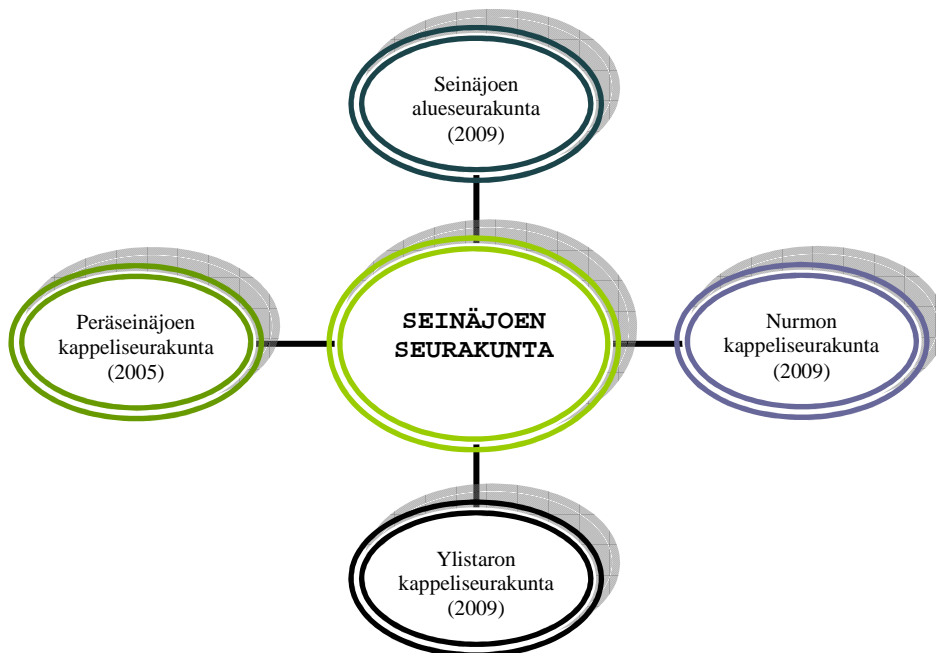
Leirikoulukansio on rakennettu markkinointiviestinnän teoreettiselle pohjalle. Lisäksi siihen, millaiseksi leirikoulukansio muodostui, vaikuttivat tehdyt haastattelut, joilla karotettiin seurakunnan varhaisnuorisotyön, leirikeskusten sekä koulumaailman odotuksia, näkemyksiä ja toiveita leirikoulukansiota kohtaan. Lisäksi ansiosta luotiin kevyt-rakenteinen ja helposti muokattavissa oleva, jotta sen voisi ottaa käyttöön alue seurakunnan lisäksi myös Seinäjoen seurakunnan kappeliseurakunnissa pienin muutoksin, mikäli niin halutaan.

1 TAUSTA

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena oli tuottaa Seinäjoen alue seurakunnan varhaisnuorisotyön käyttöön leirikoulukansio. Tätä kansiota tullaan käyttämään apuna leirikouluja markkinoitaessa kouluille. Tarkoituksena ei ollut valmistaa pakettia, jossa olisi valmiiksi malli kaikkiin mahdollisiin tilanteisiin, vaan luoda tiivis ja helposti lähestyttävä sekä käytettävä työväline seurakunnan työntekijöille sekä alakoulujen opettajien käytettäväksi. Tarkoituksena oli luoda dokumentti, joka selkeyttää, yksinkertaistaa ja yhdenmukais-
taa leirikoulujen tarjontaa ja markkinointia.

1.1 Seinäjoen seurakunta

Seinäjoen seurakunta on alati kasvava seurakunta. Vuoden 2009 lopussa seurakunnan jäseniä oli kaiken kaikkiaan noin 50 000. Seinäjoella seurakunnan asema on vahva ja seurakunta kuuluu luonnollisena osana ihmisten arkeen ja juhlaan. (Seinäjoen seurakunta i.a.)

KUVIO 1. Seinäjoen seurakunta. Suluissa seurakuntien liittymisvuodet.

Seinäjoen seurakunta eli tämän opinnäytetyöprosessin aikana vielä varsin uutta aikaa. Vuoden 2009 tammikuussa Seinäjoen kaupungissa tapahtui suuri ja paljon keskustelua herättänyt kuntaliitos. Tällöin Seinäjoen kaupunkiin liittyivät Nurmo sekä Ylistaro. Jo aiemmin, vuonna 2005, Seinäjokeen oli liittynyt naapurikunta Peräseinäjoki. Melko lyhyen ajan sisällä Seinäjoen kaupunkiin on liittynyt kolme kuntaa. Tällä on ollut suora vaikutus myös seurakuntaan. Kuntaliitosten seurauksena myös Peräseinäjoen, Nurmon sekä Ylistaron seurakunnat liitettiin osaksi Seinäjoen seurakuntaa. Kun aikanaan Peräseinäjoen seurakunta liittyi silloiseen Seinäjoen seurakuntaan, päädyttiin yhdistymisessä yhden seurakunnan malliin seurakuntayhtymä-mallin sijaan, niin että osaksi Seinäjoen seurakuntaa tuli Peräseinäjoen kappeliseurakunta. Tätä samaa mallia toteutettiin myös vuoden 2009 liitoksessa. Tämä tarkoittaa sitä, että Seinäjoen seurakunta koostuu Seinäjoen alue seurakunnasta sekä Nurmon, Peräseinäjoen ja Ylistaron kappeliseurakunnista.

1.2 Työyhteisö

Seinäjoen seurakunnassa nuoriso- ja varhaisnuorisotyön työntekijöitä on tällä hetkellä yhteensä 14. Varhaisnuorisotyötä tekee täysipainoisesti neljä työntekijää. Heidän lisäksi on kolme työntekijää joiden toimenkuvaan kuulu jaetusti varhaisnuorisotyötä ja nuoriso- tai diakoniatyötä. Varhaisnuorisotyön työalaan kuuluvat 7–13-vuotiaat tytöt ja pojat. Alue seurakunnassa varhaisnuorisotyön tiimi koostuu kolmesta nuorisotyönohjaajasta. Tämän lisäksi varhaisnuorisotyössä on mukana nuoriso- ja varhaisnuorisotyön yhteinen pappi. Alue seurakunnan varhaisnuorisotyön työntekijärakenne on melko nuori ja tuore. Pisimpään alue seurakunnan varhaisnuorisotyössä työskennellyt työntekijä on toiminut tehtävässään syksystä 2006 lähtien. Kaksi muuta ovat toimineet joulusta 2008 ja keväästä 2009 lähtien. Työntekijät ovat myös suhteellisen nuoria, sillä vanhin työntekijöistä on syntynyt vuonna 1981 ja nuorin 1985. Tämä tarkoittaa käytännössä sitä, että varhaisnuorisotyön tiimissä ei ole työntekijää, jolla olisi vuosikymmenien kokemus työstä ja vahva näkemys siitä miten asiat on aina tehty. Tällä asialla on sekä hyvät, että huonot puolensa.

1.3 Alakoulut

Seinäjoen alueella on yhteensä 31 alakoulua, joista 16 sijaitsee alue seurakunnan alueella. Seurakunnan ja koulujen välinen yhteistyö on tiivistä ja sillä on pitkät perinteet, jotka kantavat vielä tänäkin päivänä. Seinäjoen opetussuunnitelmassa on oma osansa seurakunnan ja koulujen välisestä yhteistyöstä, mistä mainittakoon muun muassa aamunavaukset, kirkkovierailut sekä leirikoulut.

Alue seurakunnan alueella on 14 alakoulua, joiden koko vaihtelee noin 40 yli 400 oppilaaseen. Näiden koulujen lisäksi alueella toimii Etelä-Pohjanmaan Steinerkoulu sekä Ruutipuiston sairaalakoulu. Seurakunta tekee kaikkien näiden 16 alakoulun kanssa yhteistyötä opetussuunnitelmaan kirjattujen asioiden sekä koulujen toiveiden merkeissä. Yhteistyötä tehtäessä ja suunniteltaessa edetään koulujen ehdoilla. Yhteistyömuotoja ovat esimerkiksi kaksi kertaa kuukaudessa pidettävät aamunavaukset, koululaiskirkot sekä leirikoulut. Kokonaisuudessaan Seinäjoen seurakunnan alueella on noin 3800 alakouluikäistä seurakuntalaista ja näistä reilut 2000 käy koulunsa alue seurakunnan seudun alakouluissa.

2 HANKKEEN TOIMITTAJAT JA YHTEISTYÖRYHMÄT

Opinnäytetyön tavoitteena oli tuottaa leirikoulukansio Seinäjoen alue seurakunnalle. Opinnäytetyö toteutettiin tiiviissä yhteistyössä seurakunnan edustajien kanssa. Pääasiassa yhteistyötä tehtiin Seinäjoen alue seurakunnan varhaisnuorisotyön työntekijöiden kanssa. Pitkän tähtäimen suunnitelmana on saada leirikoulukansiosta työväline alue seurakunnan lisäksi myös kolmeen kappeliseurakuntaan. Tämän lisäksi tulevaisuuden visiona on laajentaa leirikoulukansiota niin, että sitä voitaisiin hyödyntää myös yläkoulujen kanssa tehtävässä yhteistyössä.

Varhaisnuorisotyön työntekijöiden lisäksi yhteistyötahoina olivat seurakunnan leirikeskukset. Alun perin seurakunnalla oli yksi oma leirikeskus, Honkiniemi, mutta seurakuntien yhteenliittymisten mukana kasvoi leirikeskusten määrä kolmeen. Nykyään Ähtärisä sijaitsevan Honkiniemen lisäksi seurakunnalla on leirikeskukset myös Peräseinäjoella Ahonniemi sekä Nurmossa Lankari. Kaikki kolme leirikeskusta ovat omanlaisia kokonaisuuksia, joissa voidaan toteuttaa erilaisia leiri-, retki- ja kurssikokonaisuuksia. Vuoteen 2009 asti on jokaista leirikeskusta hallinnoitu erikseen omana itsenäisenä yksikkönään, mutta seurakuntaliitosten myötä on siirrytty hallintomalliin, jossa kaikkia leirikeskuksia hallinnoi, ohjaa ja johtaa yksi taho.

Edellä mainittujen yhteistyötahojen lisäksi opinnäytetyötä tehtiin yhdessä myös koulumaailman edustajien kanssa. Koska tarkoituksena oli luoda leirikoulukansio, jolla markkinoidaan leirikouluja alakouluille, huomioitiin myös koulumaailman toiveet, ideat ja tarpeet. Leirikoulukansiosta työstettiin dokumentti, joka vastaa mahdollisimman hyvin sille asetettuihin haasteisiin ja toiveisiin.

Varsinaisen leirikoulukansion laadinnassa ja toteutuksessa tehtiin yhteistyötä myös seurakunnan oman tiedotustoimen kanssa. Näin varmistettiin, että leirikoulukansiosta tuli edustava, selkeä ja myyvä kokonaisuus, joka vastaa tarpeeseen ja tehtyjen haastattelujen pohjalta nousseisiin haasteisiin.

Opinnäytetyöstä hyötyvät monet eri tahot. Ensisijaisesti opinnäytetyön tavoitteena oli luoda leirikoulukansio Seinäjoen alue seurakunnan varhaisnuorisotyön käyttöön. Täten

leirikoulukansioista tulee hyötymään kyseessä oleva työmuoto. Leirikoulukansioista luotiin kokonaisuus, jota on mahdollisuus käyttää joko sellaisenaan tai kevyellä muokkauksella myös kappeliseurakunnissa. Näin opinnäytetyöstä hyöttyy alueiseurakunnan varhaisnuorisotyön lisäksi Seinäjoen seurakunnan varhaisnuorisotyö kokonaisuudessaan.

Hyödyn saajia ovat myös leirikeskukset, alakoulut sekä koko seurakunta. Leirikeskusten käyttöaste on viikonloppujen ja kesän osalta huomattavan suuri. Toisaalta leirikeskuksissa on hiljaisempaa arkipäivisin loppusyksyllä, talvella sekä keväällä. Leirikoulujen määrän kasvu vastaisi hyvin tähän ongelmaan, sillä niitä järjestetään kouluaikana, eli arkisin niin syys- kuin kevätlukukaudellakin. Näin saadaan mahdollisesti vähennettyä leirikeskusten tyhjiä päiviä. Opinnäytetyöstä on myös hyötyä kouluille. Leirikoulukansio jaetaan kaikille alakouluille opettajien käyttöön. Tämän lisäksi leirikoulukansio laitetaan seurakunnan Internet-sivuille sähköisessä muodossa. Näin ollen opettajilla on mahdollisuus saada tietoa leirikouluista ja erilaisista mahdollisuuksista heti sitä halutessaan, koulussa ja kotona.

Koko seurakunnalle leirikoulut ovat valtava ja arvokas mahdollisuus. Harvassa muussa seurakunnan järjestämässä tapahtumassa tai tilaisuudessa seurakunnan tytöt ja pojat kokoontuvat samalla tavalla tiiviisti yhteen viettämään yhteistä aikaa, touhuamaan sekä hiljentymään. Leirikoulu kokoaa luokallisen tyttöjä ja poikia kerrallaan olemaan, elämään ja kokemaan seurakunnan yhteyteen karsimatta ketään pois. Leirikouluun tullaan koulun viitekehyksessä, jolloin toimintaan eivät valikoidu vain tietyt kaveriporukat tai tietyt lapset. Tällöin seurakunta tavoittaa myös sellaisia lapsia, joita ei muuten toiminnassaan tavoittaisi. Positiiviset kokemukset seurakunnasta lapsena ja nuorena voivat vaikuttaa pitkälle, jopa aikuisikään saakka. Parhaassa tapauksessa hyvä leirikoulukokemus voi olla osaltaan sitouttamassa henkilöä seurakuntaan seurakuntalaisena.

3 LEIRIKOULU

Leirikouluilla on pitkä ja mielenkiintoinen historia, joka kantaa aina antiikin Kreikkaan asti. Leirikouluperinne on historian aikana levinnyt ympäri Eurooppaa ja aikanaan muiden Pohjoismaiden kautta myös viimein Suomeen. Seuraavassa tuodaan esille leirikoulun historiaa sekä käsitettä. Lisäksi tämän luvun lopussa on pohdintaa siitä, miksi seurakunnat ovat halukkaita järjestämään leirikouluja yhteistyössä koulujen kanssa.

3.1 Historiaa

Leirikouluilla on maailmanlaajuisesti pitkä historia. Jo antiikin Kreikassa filosofit kuten Sokrates ja Hippokrates kokoontuivat oppilaineen luonnon keskelle opettamaan ja oppimaan. Jo tällöin opetus perustui oppilaiden kokemuksiin ja elämyksiin, samoin kuin vielä nykypäivänäkin koulun ulkopuolisessa opetuksessa. Myös 1700-luvun kuulu ruotsalainen kasvitieteilijä ja luonnontutkija Carl von Linné vei oppilaitaan luontoon opettaakseen heille siellä kasvien tutkimista. Nämä, ja monet muut, historian merkittävät henkilöt vannoivat sen nimeen, että opetusta tulee toteuttaa muuallakin kuin kouluissa kirjojen parissa. (Lahdenperä, Saarinen, Salmi & Virtanen 1989, 11.)

Varsinaisena leirikoulun varhaismuotona pidetään englantilaisen Mary A. Johnstonin alullepanemaa toimintaa. Tämä opettajatar vei 1900-luvun alussa luokkansa viikoksi maaseudulle oppimaan käytännössä jo opinahjossa opittuja taitoja. Samoihin aikoihin Englannissa voimistui ns. camp school-toiminta ja leirikouluja alettiin järjestää säätiöiden järjestämissä laitoksissa sekä kartanoissa. Englantiin perustettiin myös National Fundin tukemia leirikoulukeskuksia, jotka olivat yliopistoiden valvonnassa. (Lahdenperä ym. 1989, 12.)

Tanska ja Norja ovat toimineet Pohjoismaissa leirikoulun pioneereina. 1930-luku oli merkittävää aikaa Tanskassa leirikouluille. Tuolloin alettiin Kööpenhaminassa järjestää koulutusta opettajille ja samalla järjestettiin ensimmäiset leirikoulut. Myös ensimmäiset leirikoulukeskukset perustettiin Tanskaan tuon vuosikymmenen aikana. Leirikoulumetodiikan opetus tuli pakolliseksi opettajaseminaareissa 1950-luvun puolivälissä. Nykyi-

sin Tanskassa kunnat omistavat monia leirikoulukeskuksia, joiden lisäksi löytyy myös paljon yksityisten ylläpitämiä keskuksia. Tanskassa 80-luvun lopussa 10-vuotisen peruskoulun aikana oppilas pääsi kokemaan leirikoulun vähintään kaksi kertaa. (Lahdenperä ym. 1989, 13.)

Myös Norjassa kaikki peruskoulun oppilaat pääsivät 80-luvun lopulla leirikouluun. Norja seurasi Tanskan viitoittamaa tietä noin 1900-luvun puolivälissä rakentamalla runsaasti leirikoulukeskuksia. Kaikki leirikoulukeskukset on hyväksytetty ennen käyttöönottoa kouluviranomaisilla. Yhteiskunta huolehti opetuksesta, myös leirikouluissa. Oppilaiden perheiden itsensä tuli hoitaa majoituksesta sekä ruokailuista aiheutuvat kulut. Mikäli perhe oli vähävarainen, oli sillä mahdollisuus hakea vapaaoppilaspaikkaa, mikä tarkoitti sitä, että valtio hoiti kaikki aiheutuvat kulut. (Lahdenperä ym. 1989, 14.)

Suomessa leirikoulutoiminta aloitettiin viimeisenä Pohjoismaista. Aluksi leirikoulut olivat suosituimpia ruotsinkielisen koulutoimen piirissä ja erityisen innokkaita ovat olleet Pohjanmaan ruotsinkieliset koulut. Valtakunnallinen murros tapahtui 1960-luvulla, jolloin muun muassa Kansakoulujen Nuorisotyön Keskus ry. ryhtyi kokeilemaan leirikouluja Punkaharjulla sekä Rovaniemellä. 1970-luvun alussa Kouluhallitus asetti työryhmän selvittämään ja pohtimaan leirikoulutoimintaa. Vuonna 1985 astuivat voimaan uudet koululait, joissa määrättiin, että koulun ulkopuoliseen toimintaan sai käyttää enintään 10 päivää vuodessa kullakin vuosiluokalla. Viimeisten vuosikymmenten aikana leirikoulut ovat yleistyneet. Samalla ne ovat levinneet ympäri maata myös suomenkielisen koulutoimen alueelle. Suomeen perustettiin vuonna 1975 Leirikouluyhdistys. Yhdistys on valtakunnallinen ja sen tehtävä on välittää tietoutta leirikouluista opettajille, vanhemmille sekä kouluviranomaisille. Tiedottamisen lisäksi yhdistys järjestää koulutusta ja julkaisee Leirikoulu-lehteä. (Lahdenperä ym. 1989, 15–18.)

3.2 Leirikoulu

Koululaitoksessa on 1990-luvulla tapahtunut sekä hallinnollisia että pedagogisia muutoksia. Muutosten johdosta kouluille on annettu enemmän itsenäistä päätösvaltaa joka mahdollistaa opetussuunnitelmien tekemisen enemmän koulukohtaiseksi. Tämä antaa kouluille enemmän pedagogista liikkumavaraa. Toisaalta tämä lisää koulujen vastuuta.

Tiedollisten tavoitteiden lisäksi nykykoulumaailmassa korostetaan myös kasvatuksellisia tavoitteita. Tämän johdosta muun muassa leirikoulu on yksi varteenotettava työkalu. (Kuronen & Rantakangas 1997, 8.)

Se, mitä tarkoitetaan leirikoulusta puhuttaessa ja miten leirikoulu-käsitteenä ymmärretään, vaihtelee. Leirikoulujen yleistyessä käsite on hämärtynyt ja esimerkiksi ulkomaanmatkoja on markkinoitu leirikouluina, vaikka niillä ei sinänsä ole ollut mitään tekemistä oikeiden leirikoulujen kanssa. (Lahdenperä ym. 1989, 16.)

Yksinkertaisimmillaan leirikoulu on koulun järjestämää toimintaa koulun ulkopuolella, johon kuuluu oppiaineiden opetusta, vapaa-ajan viettoja sekä majoitus ja ruokailu. Leirikoulu on syvimmiltään kuitenkin paljon muuta kuin vain toimintaa tutun kouluympäristön ulkopuolella. Leirikoulun sydän on erilaisten opetusmenetelmien käyttö erilaisissa oppimisympäristöissä. Vähintään yhtä merkittävä rooli on oppilaiden sosiaalisuudella sekä omatoimisuudella. Parhaimmillaan opetus integroituu ympäröivään luontoon, historiaan sekä vallitsevaan kulttuuriin. (Lahdenperä ym. 1989, 21.)

Tosi leirikoulu on yhdistelmä koulu- ja leirielämää. Hyvin suunniteltu ja toteutettu leirikoulu tarjoaa oppilaalle mahdollisuuden uusiin kokemuksiin ja elämykseen sekä oppimiseen niiden kautta. Parhaimmillaan leirikoulu on opettajan ja oppilaiden yhdessä suunnittelema projekti, johon myös vanhemmat ja mahdollinen muu henkilökunta voivat osallistua omalla panoksellaan. On tärkeää, että oppilaat tuntevat leirikoulun omakseen. Sitä edesauttaa se, että oppilaat pääsevät aktiivisesti osallistumaan leirikoulun suunnitteluun, mikä taas osaltaan edesauttaa leirikoulun onnistumista ja oppilaiden osallistumista. Kuitenkin tulee muistaa, että opettaja toimii leirikoulussa pedagogisena asiantuntijana sekä vastuunkantajana. Hänen tulee voida viimekädessä vaikuttaa leirikoulun paikkaan, teemaan, ajankohtaan sekä kohteen valintaan. (Kuronen & Rantakangas 1997, 9.)

Leirikoulu on nykyään luonnollinen osa koulua. Leirikoulu on opetusmetodi, jossa yhdistyvät kolme kasvatusopillista virtausta: aktiivisuus-, vapaus- ja sosiaalipedagogiikka. Leirikoulun tulisi liittyä laajasti ja kiinteästi koulun kasvatukselliseen sekä opetukselliseen tehtävään, niin että leirikoulussa hankitut tiedot, taidot sekä sosiaaliset valmiudet tulisi voida hyödyntää myös muussa koulutyössä. Leirityö voi myös lujittaa opettajien,

oppilaiden sekä vanhempien yhteistyötä. Leirikoulu tarjoaa kiehtovia ja motivoivia tavoitteita ja haasteita toiminnalliselle yhteistoiminnalle. (Lahdenperä ym. 1989, 47.)

Leirikoulu mahdollistaa aivan toisenlaisen toimintaympäristön osallistujille, kuin koulu yleensä. Leirikoulussa vietetään luokkatovereiden kanssa oppituntien lisäksi myös suuri osa vapaa-ajasta. Leirikoulussa myös toimitaan usein ryhmänä tai pienemmissä ryhmissä ja tehdään yhdessä vastuullisiakin tehtäviä. Tällöin oppilaat tutustuvat aivan eri tavalla toisiinsa ja oppivat näkemään uusia puolia niin toisissaan kuin opettajissaan. Tällä tavoin voidaan parantaa yhteishenkeä sekä ihmissuhteita, jolla on koulumotivaatiota nostattava vaikutus vielä pitkään leirikoulun jälkeenkin. Parhaimmillaan leirikoulu opettaa, kasvattaa ja kehittää oppilaan tiedollisia ja taidollisia ominaisuuksia sekä fyysisiä, psyykkisiä ja emotionaalisia piirteitä. (Kuronen, Rantakangas 1997, 9–10.)

4 SEURAKUNNALLISET LÄHTÖKOHDAT

Läpi historian kirkolla on pysynyt sama perustehtävä. Tämä perustehtävä on noin kaksi vuosituhatta sitten kirjattu ylös ja sitä luetaan vielä tänäkin päivänä. Raamatusta löytyy edelleen kirkon perimmäinen tehtävä. Tämän tehtävän Jeesus antoi aikoinaan opetuslapsilleen ennen taivaaseen astumistaan ja se tunnetaan nimellä kaste- ja lähetyskäsky. Tässä käskyssään opetuslapsille annettiin tehtävä kastaa ja opettaa kaikkia maailman ihmisiä. (Matt. 28: 18–20.) Tämä käsky kantaa ja sitä toteutetaan vielä tänäkin päivänä kirkon toimesta seurakunnissa ympäri maailmaa.

Jo tältä pohjalta mietittynä on luonnollista, että seurakunta tekee yhteistyötä koulujen kanssa. Vaikkakin vielä on niin, että koulussa uskontoa opetetaan, se ei tarkoita sitä, ettei seurakunnan tehtävä niin ikään olisi opettaa uskoa ja antaa kristillistä kasvatusta.

Suomen evankelis-luterilainen kirkko on laatinut strategian vuoteen 2015 asti. Tässä strategiassa kirkon tehtäväksi on kirjattu, että sen tulee kutsua ihmisiä Jumalan yhteyteen, tuoda kestävä perusta elämälle ja rohkaista välittämään lähimmäisistä ja luomakunnasta. Strategiassa korostetaan muun muassa kotien hengellisen elämän tukemista, hiljentymiseen mahdollisuuden tarjoamista, avoimuutta ja rehellisyyttä. Lisäksi strategiaan on kirjattu kirkon arvoiksi pyhän kunnioitus, vastuullisuus, oikeuden mukaisuus sekä totuudellisuus. (Suomen evankelis-luterilainen kirkko i.a.)

Tämä strategia koskettaa kaikkia seurakunnan työmuotoja. Näitä strategiaan kirjattuja teesejä pyritään noudattamaan myös varhaisnuorisotyössä. Varhaisnuorisotyössä on monia toimintoja, joissa tällaiset arvot ja pyrkimykset voidaan toteuttaa ja jo toteutetaan hyvin. Näistä vähäisin ei ole koulutyö, jossa seurakunta pääsee kohtaamaan nuoria seurakuntalaisiaan niin arkisen aherruksen, suurien juhlien ja kaiken näiden välissä olevan keskellä.

Koulutyötä pidetään kauttaaltaan Suomen seurakunnissa arvokkaana ja tärkeänä työmuotona. Tästä kertoo esimerkiksi se, että koulujen kanssa tehtävä yhteistyö retkien ja leirien järjestämisessä on aktiivista. Tämä kouluyhteistyö painottuu pääasiassa alaluokkien ja yläluokkien kanssa tehtävään työhön. Seurakunnista 45 prosenttia on ilmoittanut

tekevänsä yhteistyötä koulujen kanssa juuri retkien ja leirien saralla. Lisäksi 20 prosenttia seurakunnista tekee koulujen kanssa yhteistyössä leirikouluja. Nämä tiedot käyvät ilmi vuonna 2010 valmistuneesta tutkimuksesta, jolla on kartoitettu seurakunnallisen varhaisnuorisotyön ydintä ja haasteita työntekijöiden näkökulmasta. (Ritokoski 2010, 19.)

Samaisessa tutkimuksessa käy ilmi, että varhaisnuorisotyön tärkeimpinä toimintamuotoina pidetään kerho- ja leiritoimintaa sekä koulutyötä. Koulutyön vahvuuksia tutkimuksen mukaan ovat seurakunnan ja koulun henkilökunnan välisen luottamuksen merkitys, mahdollisuus kohdata kattavasti kokonaisia ikäluokkia, lasten arjen keskellä eläminen sekä heihin tutustuminen ja heille tutuksi tuleminen. (Ritokoski 2010, 46.)

Koulutyö on arvokasta ja sitä pidetään arvokkaana ja tärkeänä työmuotona. Leirikoulut ovat osa laajaa koulutyön erilaisten muotojen kenttää. Erityisen tärkeäksi koetaan, se että koulutyö, ja leirikoulut osana sitä, antavat seurakunnalle mahdollisuuden kohdata lapsia keskellä heidän arkisia ympyröitään. Lisäksi hienoa on se, että seurakunta saa avoimesti ja vahvasti edustaa itseään ja toteuttaa omaa kristilliselle arvopohjalle pohjautuvaa kasvatustoimintaansa.

4.1 Kristillinen kasvatus

Kristillisessä kasvatuksessa kasvatustiede ja teologia sekä inhimillinen ja hengellinen käyvät dialogia keskenään pyrkien kokonaisvaltaiseen ihmisen kohtaamiseen. Kristilliselle kasvatukselle ei ole yhtä tarkkaa ja oikeaa määritelmää, vaan tätä käsitettä käytetään eri yhteyksissä eri tavoin. Kasvatukselle ominaista on, että siinä pyrkimyksenä on aina saada aikaan muutosta sekä tukea kasvua, kehitystä ja oppimista. Kasvatus on aina arvosidonnaista, eli sen tavoitteita ja päämääriä asetettaessa otetaan samalla kantaa siihen, mikä on hyvää ja tärkeää. Kasvatuksella on myös vuorovaikutuksellinen ulottuvuus, joka sisältää ajatuksen siitä, että kasvatus tapahtuu kasvattajan ja kasvatettavan välisessä suhteessa. (Muhonen & Tirri 2008, 63.)

Keskeinen kysymys käsiteltäessä kristillistä kasvatusta on sen suhde uskontokasvatukseen ja uskonnolliseen kasvatukseen. Vaikka uskonnollista kasvatusta ja uskontokasva-

tusta usein pidetäänkin synonyymeina toisilleen, voidaan ne silti erottaa toisistaan. Tämä voidaan tehdä siten että, uskontokasvatus viittaa kasvatukseen, joka ei ole sitoutunut mihinkään uskonnolliseen tunnustukseen, kun taas uskonnollinen kasvatus on puolestaan sitoutunut lähtökohdiltaan tiettyyn tunnustukseen tai perinteeseen. Tästä seuraa, että kristillinen kasvatus nähdään yhtenä uskonnollisen kasvatuksen muotona. (Muho-
nen & Tirri 2008, 66.)

Voitaisiin siis todeta, että koulussa järjestettävä uskonnonopetus on enemmän kallellaan uskontokasvatukseen, kun taas seurakunnan tekemä opetus- ja kasvatustyö on hyvin vahvasti uskonnollista kasvatusta ja tarkemmin kristillistä kasvatusta. Toisaalta kouluissa opetus on sidoksissa hyvin vahvasti kristillisen uskon opetukseen. Koulut tiedostavat tämän ja myös odottavat seurakunnalta uskonnollista ulottuvuutta.

4.2 Seurakunnan motiivit

Seurakunnalla on omat motiivinsa tehdä yhteistyötä koulujen kanssa. Kuten edellä on mainittu ja mikä nuorisotyönohjaajien haastattelussakin kävi ilmi, on yksi merkittävä motiivi se, että työntekijä pääsee tutustumaan lapsiin ja lapset pääsevät tutustumaan työntekijään, seurakuntaan, sen toimintaan sekä tiloihin. Koulutyön kautta seurakunta saa tehtyä itseään tunnetuksi lapsille ja tästä voi tulla osa heidän elämäänsä. Olisi kuitenkin väärin sanoa, että seurakunta haluaisi tehdä koulutyötä vain sen takia, että koulut luovat hyvän kanavan kohdata tyttöjä ja poikia ja tätä kautta tuputtaa heille omaa toimintaansa. Taustalla on aito halu olla koulujen tukena ja apuna heidän arjessaan. Koulut kärsivät resurssipulasta, joka vain paheni entisestään viimeisimmän talouden taantuman aikana. Kouluilla ei ole tarpeeksi henkilökuntaa erityisoppilaiden määrään nähden, mikä sekin on noususuhteinen. Opettajat taistelevat uupumusta vastaan ja yrittävät selvitä tehtävästään kunnialla. Tällaisessa maailmassa seurakunta haluaa ojentaa auttavan kä-
tensä kouluille ja tarjota ammattitaitoaan ja osaamistaan kouluille

Seurakuntaa pidetään laadukkaana ja luotettavana yhteistyötahona. Tähän on tietoisesti pyritty ja pitkän historian aikana on saatu rakennettua seurakunnan ja koulujen välille hyvää, tiivistä ja todellista yhteistyötä. Todellisessa yhteistyössä molemmat osapuolet hyötyvät. Kouluyhteistyössä koulu saa ammattitaitoista apua ja tukea arkeen ja juhlaan.

Seurakunta saa taas näkyä ja olla läsnä lasten arjessa sekä tulla tutuksi, mistä voi seurata, että lapsen on helpompi lähteä mukaan seurakunnan toimintaan.

Sen lisäksi, että seurakunta tarjoaa osaamistaan kouluille, on seurakunnalla tarjota myös taloudellista avustusta tietyissä toiminnoissa. Tämä ei suoranaisesti tarkoita sitä, että kouluille annettaisiin suoraa taloudellista avustusta. Taloudellisella avustamisella tarkoitetaan tässä yhteydessä esimerkiksi halpoja leirikouluja, joilla ei tavoitella rahallista voittoa, vaan pyritään siihen, että hinta ei muodostuisi kenellekään esteeksi leirikouluun osallistumiselle. Tällä tavoin pyritään omalta osaltaan toimimaan muun muassa strategioihin kirjoitettuja päämääriä kohti.

5 TARPEIDEN KARTOITUS

Opinnäytetyön päämääränä oli tuottaa leirikoulukansio seurakunnan varhaisnuorisotyön sekä alakoulujen käyttöön Seinäjoen alueseurakunnan alueella. Opinnäytetyön tiimoilta toteutettiin muutama haastattelu, joilla pyrittiin kartoittamaan leirikoulukansion tarpeellisuutta, sen tehtävää sekä sisältöä koskevia odotuksia. Tämän kartoituksen avulla saatiin tietoa, jonka pohjalta voitiin opinnäytetyön varsinaisessa tuotoksessa keskittyä oleellisiin asioihin.

5.1 Kartoitus

Tässä opinnäytetyössä tarpeiden kartoitus toteutettiin puolistrukturoiduilla haastatteluilla, joita voidaan kutsua myös teemahaastatteluiksi. Tämä haastattelunmalli vastasi tämän opinnäytetyön aineistonkeruumenetelmäksi parhaiten.

Puolistrukturoidun haastattelun ominaisuuksia on se, että haastattelu kohdistuu ennalta valittuihin teemoihin. Toisin kuin strukturoidussa haastattelussa, teemahaastattelun kysymysten muotoa ja esittämisjärjestystä ei ole tarkasti määritelty. (Metsämuuronen 2006, 114–115.) Haastattelu soveltuu hyvin aineistonhankintametodiksi esimerkiksi silloin, kun kartoitetaan tutkittavaa aluetta, halutaan kuvaavia esimerkkejä sekä silloin kun ei ole olemassa objektiivisi testejä tutkittavasta aiheesta. Lisäksi haastattelu antaa mahdollisuuden tarkentaa ja tulkita kysymyksiä sekä täsmentää vastauksia. (Metsämuuronen 2006, 113.) Vaikka haastattelu onkin melko työläs tiedonhankintatapa, oli se tämän opinnäytetyön viitekehyksessä paras mahdollinen ratkaisu.

5.2 Haastattelut

Haastateltaviksi valittiin alueseurakunnan kaksi varhaisnuorisotyössä työskentelevää nuorisotyönohjaajaa, jotka ovat suoraan tekemisissä seurakunnan järjestämien leirikoulujen kanssa. Muita haastateltavia olivat leirikeskusten johtaja sekä Seinäjoen alakoulun opettaja.

Haastateltaviksi valittiin juuri nämä henkilöt, jotta opinnäytetyön tuotoksena tehtävästä leirikoulukansioista tulisi olemassa olevaan tarpeeseen vastaava sekä käyttökelpoinen työväline. Koska leirikoulukansion perimmäinen tehtävä on olla markkinointiväline, jolla seurakunta voi viestittää leirikoulusta kouluille, painottui seurakunnan puoli hyvin vahvasti haastatteluissa. Kaksi nuorisotyönohjaajaa valittiin siitä syystä, että he ovat henkilöitä, jotka ensisijaisesti tulevat käyttämään leirikoulukansiota työvälineenään. Ennen kansion laadintaa kartoitettiin työntekijöiden toiveet ja odotukset kansion sisällöstä ja ulkonäöstä. Näin leirikoulukansion pääkäyttäjillä oli mahdollisuus vaikuttaa tulevan työvälineensä sisältöihin.

Kolmanneksi haastateltavaksi henkilöksi valittiin leirikeskusten johtaja. Kaikki Seinäjoen seurakunnan kolme leirikeskusta ovat nykyään saman hallinnon alaisuudessa ja leirikeskusten johtaja vastaa näin ollen niistä kaikista. Jotta leirikoulukansioon saataisiin mahdollisimman kattava kuva leirikeskuksista, haastattelimme niissä olevasta välineistöstä sekä toteutettavista palveluista leirikeskuksen johtajaa. Tarkoituksena oli kartoittaa tilannetta ja kerätä tietoa mahdollisimman kattavasti erilaisista leirikoulujen viitekehyksessä toteutettavista toimintamahdollisuuksista sekä muista leirikouluihin liittyviä asioita. Leirikeskusten johtaja edusti haastateltavissa leirikeskuksia.

Neljänneksi haastateltavaksi valittiin yksi alueen koulussa toimiva opettaja, jotta saataisiin myös koulun edustajan näkemystä tietoon ennen leirikoulukansion laadintaa. Jos seurakunnan varhaisnuorisotyö on leirikoulukansion suhteen subjekteja, eli tekijöitä, ovat opettajat näin ollen objekteja, eli tekemisen kohteita. Opettajaksi valittiin sellainen henkilö, joka parhaiten vastaisi keskivertoa opettajaa. Haastateltavaksi valikoitui opettaja, joka toimii työssään noin 200 oppilaan koulussa, hänellä on opettajana toimimisesta kokemusta ja hän on työskennellyt myös muualla kuin Seinäjoella. Hänen haastattelunsa vahvisti ja toi vahvasti esille niitä samoja asioita, mitä muissakin haastatteluissa oli tullut ilmi.

Haastattelut toteutettiin alkusyksystä 2010. Haastateltavien kanssa sovittiin ennalta kahdenkeskeinen haastatteluhetki. Kaikki haastattelutilanteet nauhoitettiin. Haastatteluhetkiä varten valmisteltiin etukäteen suuntaa-antavia kysymyksiä. Koska kyseessä oli puolistrukturoitu haastattelu, ei ollut tarpeen luoda strukturoidulle haastattelulle ominaista

haastattelulomaketta, joka on kaikille haastateltaville samanlainen. Suuntaa-antavista kysymyksistä tehtiin lista haastattelujen apuvälineeksi, muistilistaksi ja ohjaamaan haastatteluja niin, että niissä pysyttäisiin teemassa. Suuntaa-antavat kysymyslistat löytyvät liitteestä 2.

Haastattelut dokumentoitiin nauhoittamalla ne sekä tekemällä muistiinpanot niistä. Aina ei ole tarkoituksenmukaista litteroida kaikkea materiaalia, vaan litterointi voidaan tehdä myös valikoituna litterointina, jossa kirjalliseen asuun saatettiin tutkimuksen raportoinnin osalta merkittävät osat (Metsämuronen 2006, 122). Tämän todettiin olevan sopiva toimintamalli tässä tapauksessa. Tässä työssä on joitain suoria lainauksia näistä haastatteluista. Niissä haastateltavat ovat nimetty seuraavasti: varhaisnuorisotyöntekijät ovat Työntekijä A ja Työntekijä B, opettaja on Opettaja sekä leirikeskusten johtaja on Johtaja.

6 MARKKINOINTITEORIA

Leirikoulukansio tehtiin vastaamaan olemassa olevaan tarpeeseen. Kansion tehtävä on välittää tietoa leirikouluista ja markkinoida seurakunnan tarjoamia palveluja kouluille. Pohjimmiltaan kyse on seurakunnan ja koulun välisestä viestinnästä.

Viestinnän lähtökohtana on lähettäjä, jolla on tarve viestintään. Tähän tarpeeseen vastaamaan luodaan sanoma, jonka lähettäjä haluaa välittää vastaanottajalle. Jotta lähettäjä pystyy muotoilemaan sanoman vastaanottajalle sopivaan muotoon, tulee hänellä olla viestintäkykyä. Lisäksi lähettäjällä tulee olla tiedossa kanava, mitä kautta hän saa välitettyä sanoman vastaanottajalle. Toisaalta myös vastaanottajalla tulee olla tarve ja kyky sanoman vastaanottamiseen. Lähettäjä saa tietää, onko sanoma tavoittanut vastaanottaja saadun palautteen perusteella. Viestintään voi vaikuttaa monenlaiset häiriötekijät, kuten esimerkiksi lähettäjän sekä vastaanottajan ennakkoasenteet, mieliala ja kiire. Nämä ovat sisäisiä häiriötekijöitä. Ulkoisia häiriötekijöitä ovat esimerkiksi vastaanottajan huomios- ta kilpailevat ärsykkeet, melu ja häiriöt viestintäkanavassa. Tällaisesta mallista puhutta- essa on kyseessä suoran vaikutuksen viestintämalli. (Idman, Kämppi, Latostenmaa & Vahvaselkä 1995, 10.)

Leirikoulukansiota työstettäessä perehdyttiin viestinnän ja markkinoinnin perusteisiin. Opinnäyteyön tarkoituksena oli luoda markkinointiväline, joka on suunniteltu ja toteu- tettu ajatellen sen kohderyhmää sekä kansioon kohdistuvia odotuksia ja tarpeita silmäl- läpitäen. Suoran vaikutuksen viestintämallin mukaisesti lähettäjänä toimii tässä tapauk- sessa seurakunta ja sanoma on leirikoulukansion sisältämä tieto. Vastaanottajana toimi- vat alakoulut, joille leirikoulukansion sisältämä tieto pyritään häiriöittä välittää. Tässä tapauksessa merkittävimmät häiriötekijät ovat esimerkiksi kaikki muiden palveluntarjo- ajien sekä muiden tahojen mahdolliset materiaalityypit, joita kouluille toimitetaan ja joiden kanssa leirikoulukansio kilpailee opettajien huomiosta. Tämä kävi ilmi esimer- kiksi opettajan haastattelussa, jossa hän totesi seuraavaa:

Koska kouluun tulee aivan järjetön määrä kaikenlaista materiaalia kaiken maailman tahoilta, semmosta postia, joka lyödään opettajanhuoneen pöy- dälle ja todetaan, että katso jos olet kiinnostunut-pohjalta. (Opettaja)

Markkinointiviestintään sisältyy kaikki viestinnän perustekijät, kuten lähettäjä ja vastaanottaja sekä sanoma, kanava ja häiriöt. Markkinointiviestintä jaetaan perinteisesti neljään osa-alueeseen, jotka ovat henkilökohtainen myyntityö, mainonta, myyntityöstäminen sekä suhde- ja tiedotustoiminta. Käytännössä markkinointiviestintä ei kuitenkaan rajoitu pelkästään näihin neljään tekijään, vaan periaatteessa kaikki toiminta vaikuttaa suunnitelmallisesti sekä suunnittelematta siihen imagoon, joka yhteisölle muodostuu ja siihen, miten miellyttäväksi tarjottavat tuotteet ja palvelut koetaan muodostuneen mielikuvan perusteella. Markkinointiviestinnän keinoihin vaikuttavat monet tekijät. Näitä ovat esimerkiksi viestinnän kohderyhmä, tavoitteet, asiakassuhteen elinkaari, markkinoitava tuote sekä viestintäbudjetti. (Idman ym. 1995, 17.)

Leirikoulukansio suunniteltiin ja toteutettiin huomioimaan sen onnistumisen kannalta merkittävimmät tekijät. Koska leirikoulut ovat seurakunnan järjestämää palvelua kouluille, on leirikoulukansiossakin kyse markkinointiviestinnästä. Leirikouluilla on pitkä ja arvokas historia. Suomessa niiden asema nykykoulumaailmassa on vahvistunut ja vakiintunut yhtenä pedagogisena työvälineenä.

Seurakunnalla on mahdollisuus osallistua tähän toimintaan yhteistyössä koulujen kanssa. Tämä mahdollistaa aivan omanlaisensa tilaisuuden seurakunnalle olla läsnä ja toimia tyttöjen ja poikien sekä heidän opettajiensa parissa ja rinnalla. Maassamme on runsaasti kohteita, missä leirikouluja voidaan järjestää, joista seurakunnan leirikeskukset ovat vain pieni osa. Raaka tosiasia on se, että seurakunta joutuu kilpailemaan monen muun tahon kanssa samoista leirikouluista. Tästä syystä tarvitaan markkinointisuunnitelmaa sekä -työkalua. Tällä leirikoulukansiollla pyritään vastaamaan tähän tarpeeseen.

Toimialoilla puhutaan asiakaslähtöisyydestä. Kuitenkin palveluiden laatua arvioidaan lähes aina kriteereillä, joilla ei ole paljoa tekemistä asiakaslähtöisyyden kanssa. Asiakkaat eivät aina osaa arvostaa tai edes tietää asioita, joilla toimiala uskoo kilpailevansa. Asiakkaan kohtelu voi vaikuttaa hänen ratkaisuihinsa enemmän kuin mitkään toimialan omat ajatukset tuotteiden laatuun vaikuttavista tekijöistä. Asiakassuhteen menetykseen voi johtaa esimerkiksi pitämättömät aikataulut, röyhkeä tai töykeä asenne sekä kyvyttömyys nähdä mikä on asiakkaan näkökulmasta tärkeää. (Erma 2009, 161.)

Nämä asiat ovat tosiseikkoja myös seurakunnan piirissä ja osaltaan varsinkin koulujen kanssa tehtävässä yhteistyössä. Seurakunnalla ei ole varaa kohdella koulun väkeä tai muutenkaan ketään tönkeysti ja epäasiallisesti. Kun seurakuntalaisia kouluissa kohdellaan asiallisesti ja pyritään aitoon yhteistyöhön, jää seurakunnasta miellyttävä ja helposti lähestyttävä kuva.

Tuotettavien palveluiden laadun arvioi asiakas. Laadun keskeisimmät ongelmat ovat usein asiakkaiden odotusten ja kokemusten muodostamassa yhtälössä. Mikäli kokemukset tuotetusta palvelusta alittavat odotukset, asiakas pettyy ja tästä seuraa käsitys palvelun huonosta laadusta. Toisaalta, mikäli pyritään välttämään liian suuria ja epävarmoja lupauksia ja markkinoidaan vain minimalistisesti ja lähes huomaamattomasti voi käydä niin, että mahdollinen asiakas ei kiinnostu yrityksen palveluista lainkaan. Tilanteessa, missä tuotettu palvelu ylittää asiakkaan odotukset, kokee asiakas positiivisen yllätyksen ja hänelle syntyy käsitys hyvästä ja laadukkaasta palvelusta. Kun tämä positiivisen kokemuksen saanut asiakas osallistuu uudelleen saman palveluntuottajan palveluihin, odottaa hän saavansa vähintään yhtä hyvää tai parempaa kuin viime kerralla. Tämä voi johtaa palveluntuottajan ikävään kierteeseen. (Alalääkkölä 1993, 52.)

Tällainen on totta myös seurakunnassa, niin leirikouluissa, kuin yleisemminkin kaikenlaisissa järjestettävissä tapahtumissa, retkissä ja leireissä. Seurakunnalta odotetaan laadukasta, monipuolista sekä ammattitaidolla toteutettua toimintaa. Tällaiseen kysyntään kirkolla on mielestäni hyvät mahdollisuudet vastata, koska kirkon työntekijät ovat pääasiassa hyvin koulutettuja, joilla on osaamista ja ammattitaitoa. Edellä mainittu kierre haastaa seurakunnan ja sen työntekijät kehittämään toimintaa jatkuvasti ja etsimään uusia tapoja toteuttaa erilaisia tapahtumia.

6.1 Markkinointimahdollisuudet

Palveluista viestimistä voidaan tarkkailla massamarkkinoinnin, asiakkaan toteuttamana markkinoinnin, myyntipaikkamarkkinoinnin sekä vuorovaikutteisen markkinoinnin ja sisäisen markkinoinnin kautta. (Alalääkkölä 1993, 68.)

Massamarkkinoinnissa nimensä mukaisesti viestintä suunnataan suurille massoille ja sillä tarkoitetaan perinteistä markkinointia. Massamarkkinoinnissa sen merkittävin tavoite on huomion ja mielenkiinnon herättäminen ja tästä syystä se aloitetaan ennen palveluiden tuotantoprosessia. Tavallisimpia massamarkkinoinnin keinoja ovat sähköiset viestimet, lehdet sekä ulkomainonta. Massamarkkinoinnissa potentiaalinen asiakas pyritään tempaamaan mukaan vaikuttavilla ja tunnelmapainotteisilla sanomilla. (Alalääkkölä 1993, 68.)

Asiakkaat pitävät usein jonkun muun asiakkaan toteuttamaa markkinointia luotettavimpana. Tämä perustuu siihen, että asiakkaalla on jo kokemus palveluntuottajan toiminnasta, eikä hänellä katsota olevan mitään intressiä puhua tuon palveluntuottajan puolesta vastoin omaa tahtoaan. Tällainen markkinoiva asiakas on palveluntuottajalle hyvä asia monestakin syystä. Ensinnäkin hän levittää positiivista viestiä uusille potentiaalisille asiakkaille sekä myös itse sitoutuu organisaatioon kanta-asiakkaana. Tässä markkinoinnissa piilee myös omat vaaransa. Palveluntuottajalla ei ole suoranaista mahdollisuutta vaikuttaa tai määrätä sitä, eli ei voi tietää varmaksi, että painottaako markkinoija oikeita asioita ja rakentaako hän oikeanlaisia odotuksia. Tämän kaltaisessa markkinoinnissa suuri rooli on aina asiakkaan omalla luotettavuudella niiden keskuudessa, joille markkinointi tapahtuu. Voi siis käydä myös niin, että kun asiakas kertoo positiivisista kokemuksistaan palveluntarjoajaa kohtaan ei hän synnytäkään kuulijoissa kiinnostusta, vaan pikemminkin päinvastoin. (Alalääkkölä 1993, 68.)

Myyntipaikkamarkkinointi tarkoittaa etupäässä sitä, että asiakkaalle tarjotaan tietoa julistein, esittein ja standein myyntipaikalla. Myyntipaikkamarkkinointi rakennetaan massamarkkinoinnin ja/tai asiakkaan toteuttaman markkinoinnin päälle, sillä tämä markkinointi vaatii sen, että asiakas saadaan tulemaan myyntipaikalle. Myyntipaikkamarkkinointi on osaltaan vuorovaikutteista markkinointia, sillä siinä saavutetaan henkilökoh-taisen kohtaamisen taho. (Alalääkkölä 1993, 70.)

Vuorovaikutteisessa markkinoinnissa pääasiallinen vaikutusalue on kulutusvaiheessa ja sen tavoitteena on pitkäaikaisten asiakassuhteiden luominen. Keskeistä tällaisessa markkinoinnissa on henkilöltä henkilölle tapahtuva vaikuttaminen. Palvelun tuottaja sekä ostaja kommunikoivat keskenään ja kummankin osallistumisaktiiviteetillä on rat-

kaiseva merkitys. Tämä on oikeastaan henkilökohtaista myyntityötä, jolloin ollaan markkinoinnillisesti mahdollisimman lähellä asiakasta. (Alalääkkölä 1993, 70.)

Siinä missä edellä mainitut markkinointimallit suuntautuvat ulospäin, sisäinen markkinointi suuntautuu palveluorganisaation omaan henkilökuntaan. Tavallisesti tällainen markkinointi nähdään yritysjohtajan työkaluna, jolla pyritään myymään yrityksen liikeidea omille työntekijöille. Tämä on tärkeää esimerkiksi siksi, jotta oma henkilökunta olisi hyvin informoitua, sillä oletettavasti juuri he ovat niitä joilta kysellään organisaation palveluista, vaikka työntekijän rooli ei olisikaan asiakastyössä. (Alalääkkölä 1993, 71.)

Edellä esitetyt markkinointimahdollisuudet ja –menetelmät eivät ole toisiaan poissulkevia, vaan niitä voidaan toteuttaa sekä päällekkäin, että limittäin. Leirikouluja markkinoitaessa ei keskitytä näistä vain yhteen malliin, vaan markkinointi on monitasoista. Suuri rooli leirikoulujen markkinoinnissa on asiakkaiden, tässä tapauksessa opettajien sekä oppilaiden, toteuttamalla markkinoinnilla. Mikäli opettajilla ja oppilailla on positiivisia kokemuksia seurakunnan järjestämästä leirikoulusta voivat he kertoa niitä toisille. Myös myyntipaikkamarkkinoinnin ja vuorovaikutteisen markkinoinnin keinoja käytetään hyväksi. Tällä tarkoitan sitä, kuinka leirikouluja markkinoidaan opettajille kahdenkeskisyssä kohtaamisissa sekä yleisemmin opettajanhuoneessa vierailtaessa. Sisäinen markkinointi on osaltaan myös hyvin tärkeää. On tärkeää, että seurakunnan työntekijät tietävät ketkä seurakunnassa vastaavat leirikoulujen järjestämisestä, jotta he osaavat ohjata niitä tiedustelevalle henkilölle kääntymään oikean ihmisen puoleen, mikäli eivät itse osaa kysymyksiin vastata. Tästä syystä leirikoulukansioakin saatetaan kaikkien seurakunnan työntekijöiden käytettäväksi ja heidät tehdään tietoiseksi kansion olemassaolosta.

6.2 Kuva palvelun tuottajasta

Opettajan haastattelussa hän kertoi seurakunnasta yhteistyökumppanina seuraavasti:

Jos se yhteistyökumppani menee kohti samoja tavoitteita, kun mitä opetus-suunnitelma ja mitkä on sen opettajan tai sen koulun tavoitteet niin silloin se on aika semmonen helppo, melkeen niinku itsestään selvä kuvio, että joo totta kai tehdään mieluusti yhteistyötä. ... seurakunta pystyy tarjoa-

maan siihen hyviä työkaluja, koulutetut ihmiset, hyviä sisältöjä, hyviä paikkoja, jopa taloudellisesti osallistutaan pikkusen niihin, niin sehän on aivan loistava yhteistyökumppani. (Opettaja)

Hyvin onnistuneen liiketoiminnan yksi tärkeimpiä edellytyksiä on myönteinen kuva yrityksestä, eli positiivisen tiedon ja tunteen pohjalle perustuva mielikuva, joka ihmisillä on. Hyvällä kuvalla on merkitystä muun muassa siinä, miten yritykseen ja sen viestintään suhtaudutaan. Huono mielikuva voi johtaa siihen, että mahdollinen asiakas torjuu yrityksen välittämän viestisisällön. Hyvästä yrityskuvasta on hyötyä niin kaupanalan kuin palvelualankin yrityksille. Ratkaisevan tärkeää on se, miltä yritys näyttää kaikista niistä näkökulmista ja niillä alueilla, jotka osuvat kohderyhmän näkökenttään, sillä valtaosa kaikesta ihmisten saamasta informaatiosta tulee näköaistin avulla. Yrityksen on helpompi markkinoida tuotteitaan mitä arvostetumpi ja tunnetumpi se on. Suhdetoinnan ja mainonnan tärkeimpänä tavoitteena pidetäänkin juuri yrityskuvan kehittämistä. Mainonnassa kaikkien sen elementtien tulisi tähdätä saman tavoitteen saavuttamiseen. Tämän tulisi näkyä kaikissa mainonnan päätöksissä, kuten esimerkiksi yrityksen logossa, iskulauseissa sekä viestintätyylissä sekä viestittävässä asiasisällössä. (Idman ym., 1995, 158.)

Seurakunnalla on tässä mielessä hyvä tilanne. Seurakuntaa pidetään pääasiassa hyvänä, sitä arvostetaan ja se on tunnettu. Seurakuntaa pidetään myös laadukkaana palveluntuottajana. Tämä asia tuli selvästi esille myös opettajan haastattelussa:

Mut seurakunta on hoitanut kyllä siinä hirmusen hyvin oman roolinsa, että seurakunta näkyy koulussa positiivisena, semmosena, jos sanotaan laadukkaana sisällöntuottajana, eli siis tahona joka tuottaa jotain semmosta mikä oikeesti tukee koulun työtä. (Opettaja)

Tärkeitä periaatteita yrityskuvamainonnan toteutumisessa ovat kokonaisvaltaisuus, pitkäjänteisyys, omaleimaisuus, samanlinjaisuus, yksinkertaisuus sekä pelkistys. Tämä vaatii, että yrityskuvan peruselementit ovat näkyvillä kaikessa viestinnässä, peruslinjan tulee pysyä samanlinjaisena vielä senkin jälkeen, kun siihen on sisäisessä työskentelyssä jo kyllästytty sekä mainonnassa tulee olla samanlinjaista kaikessa viestinnässä. Lisäksi on muistettava, että mitä yksinkertaisempi ja selkeämpi linja on, sen tehokkaampaa ja ajallisesti kestävämpää se on. Mainonnan viestisisällön tulee olla selkeää ja pelkistettyä,

jotta voidaan varmistaa, että edes jokin ominaisuus saadaan kohderyhmän tietoisuuteen. (Idman ym., 1995, 159.)

Nämä periaatteet otettiin huomioon myös leirikoulukansiota valmistettaessa. Kansiosta pyrittiin tekemään selkeä, tiivis ja helppolukuinen. Lisäksi laadittaessa kansiota otettiin huomioon varhaisnuorisotyön mainosten ja esitteiden omaleimaisuus sekä olemassa oleva yhteinen linja.

7 LEIRIKOULUKANSION TOTEUTUS

Haastattelujen kautta saadun ja markkinoinnin teoreettisen osuuden kartoituksen jälkeen alettiin työstää leirikoulukansiota. Haastatteluissa esille nousseet teemat olivat keskimäärin hyvin samanlaisia. Kaikissa haastatteluissa korostui leirikoulukansion tarpeellisuus. Lisäksi toiveet sekä tiedollista sisältöä, kuin myös ulkoasua kohtaan olivat paljolti samansuuntaisia. Nämä asiat huomioitiin leirikoulukansiota työstettäessä unohtamatta kuitenkaan markkinoinnin teoriaa. Opinnäytetyön tiimoilta tehdyssä nuorisotyönohjaajien haastattelussa he kertoivat siitä miksi seurakunta haluaa järjestää leirikouluja yhdessä koulujen kanssa. He totesivat haastattelussa seuraavalla tavalla:

Se on mun mielestä ainakin semmonen luonteva yhteistyömuoto koulujen kanssa. Ja must on hienoa se, että opettajat haluaa tuoda oppilaat nimenomaan seurakunnan järjestämään leirikouluun. (työntekijä A)

Toisaalta sitten se, että jos me pidetään leirikouluja koulujen kanssa ja luokissa ku sielä on kaikenlaisia lapsia, ja totta kai vanhemmilla on oikeus sanoo, että meidän lapsi ei osallistu sellaseen, mutta jos ne sanoo, että lapsi saa osallistua ja jos sille lapselle ei oo mitenkään muuten tuttu, niin sitä kautta me pystytään edes luomaan jonkinlaista tuttuutta sille lapselle siitä, mitä seurakunta on ja mitä sielä tehdään ja ehkä poistaan niitä vääriäkin käsityksiä siitä, mitä se seurakunta on ja luoda ehkä siitä sellanen luonteva osa sitä lapsenkin elämää siitä seurakunnasta, kun se huomaa, että se on ihan tavallinen juttu, eikä mikään ihmeellinen. (Työntekijä B)

Lisäksi kysyttäessä seurakunnan motiiveista leirikoulujen toteuttamiseen nuorisotyönohjaajilta haastattelutilanteessa he kertoivat näin:

Tottakai mä ainakin ajattelen, että yks semmonen, et sitte kun me käydään koululuokkien kanssa leirikoulussa, niin sieltä me saadaan myös meidän omille varhaisnuorten tyttö- ja poikaleireille leiriläisiä, kun meidän leiritapa tulee niille tutuks ja Honkiniemi tulee tutuks leiripaikkana. (Työntekijä A)

Eli toisin sanoen, meillä on oma lehmä ojassa! (Työntekijä B)

7.1 Leirikoulukansion sisältö

Leirikoulukansiota lähdettiin rakentamaan haastatteluissa ilmi tulleiden odotusten ja toiveiden pohjalta unohtamatta kuitenkaan markkinoinnin ja viestinnän periaatteita. Kaikissa haastatteluissa nousi esille samat asiat leirikoulukansion sisällöstä sekä ulkoasusta. Kaikki haastateltavat toivoivat, että leirikoulukansio olisi selkeä, helppolukuinen ja tiivis tietopaketti, joka sisältäisi oleelliset tiedot seurakunnan kanssa yhteistyössä järjestettävistä leirikouluista. Ulkoasusta toive oli myös hyvin samanlainen kaikilla. Toivottiin, että leirikoulukansio olisi selkeä, yksinkertainen ja hillitty. Opettajan haastattelussa hän totesi leirikoulukansion sisällöstä muun muassa seuraavaa:

Sitä materiaalia on varmaan hyvä olla siellä sitten enemmänkin, ja tarkempia kuvauksia että mitä kaikkea sitten voi tehdä, mutta että se olis selkeästi alotettavissa se kansion plärääminen, että siinä olis joku hyvä rakenne, mikä ikinä se nyt sitten onkaan. (Opettaja)

Lisäksi samaisessa haastattelussa todettiin, että kansion sisällön tulisi olla selkeää ja tiivistä ja tulisi välttää liian monen värin ja liian pienen fonttikoon käyttöä. Saman suuntaisi toiveita tuli vahvasti esille nuorisotyönohjaajien haastatteluissa. Seuraava vastaus tuli, kun heiltä kysyttiin millainen leirikoulukansion tulisi olla ulkoasullisesti:

Selkee. Lyhyt ja ytimekäs. Semmonen et sieltä löytyy helposti tiedot ja selkeästi ne tiedot esitettynä. Ja jotenkin itte aattelee, että, et kuva kertoo enemmän ku tuhat sanaa, et olis toisaalta kiva saada niistä niinku valokuvia sinne mukaan. (Opettaja)

Samankaltaisten kommenttien pohjalta leirikoulukansiosta rakennettiin tiivistä ja selkeää tietopakettia, jossa tekstin lisäksi mukana on myös kuvia, jotka avaavat asiaa omalta osaltaan ja tukevat kirjoitettua tekstiä. Keskeisimmiksi asioiksi leirikoulukansion asiasisällöstä nousi neljä pääkohtaa, jotka ovat leirikeskusten fyysiset puitteet, toimintamahdollisuudet ja tarjottavat palvelut sekä hintatiedot. Lisäksi toivottiin, että kansioon tulisi yksi tai kaksi malliohjelmaa eripituisista leirikouluista.

7.1.1 Leirikeskukset

Tärkeimmäksi asiaksi haastatteluissa leirikoulukansion sisällössä nousivat leirikeskusten fyysiset puitteet ja se millaisia erilaisia toimintamahdollisuuksia on mahdollista toteuttaa. Tästä syystä leirikeskuskansioon kirjattiin kunkin kolmen leirikeskuksen ominaisuuksia omille sivuilleen. Näissä kohdissa keskityttiin kuvaamaan leirikeskusten ympäristöä, majoituskapasiteettia sekä muita käytössä olevia kiinteitä rakenteita, joista esimerkkinä kodat sekä leikkikentät.

7.1.2 Palvelut ja toimintamahdollisuudet

Hyvin tärkeäksi asiaksi haastatteluissa nousi myös erilaiset toimintamahdollisuudet sekä tarjottavat palvelut. Lisäksi erityisesti nuorisotyönohjaajien haastatteluissa nousi tärkeäksi erottaa toisistaan työmuodon itsensä toteuttamat toiminnot ulkopuolisten toimijoiden tarjoamista palveluista. Tämä korostui ennen kaikkea siksi, että leirikoulukansiossa kävisi selkeästi ilmi se, mistä toiminnasta koituu lisäkustannuksia ja mikä toiminta voidaan toteuttaa työmuodon toimesta eikä näin vaikuta leirikoulun kokonaishintaan. Tästä syystä leirikoulukansioon tehtiin kaksi erillistä listausta tarjottavista palveluista. Näin voitiin selkeästi ilmaista se, että esimerkiksi rastiradan järjestämisestä ei koidu lisäkustannuksia, mutta ulkopuolisen järjestämästä jousiammunnasta koituu.

Opettaja totesi haastattelussa seuraavalla tavalla, häneltä kysyttäessä miksi ollaan kiinnostuneita lähtemään yhdessä leirikouluun seurakunnan kanssa:

Kyllä mä varmaan yhdeksi tärkeimmistä nostaisin, sen taustan ja perinteen mikä sille on olemassa. Toinen mihin on totuttu, mitä osaa kyllä arvostaa on se, että sielä on aina mukana asiantuntevaa, nimenomaan kasvatusalaan myös perehtynyttä väkeä ... jotka ihan oikeasti pärjäävät lapsiryhmän kanssa ja osaa tehdä lasten kanssa töitä, koska se ei kaikkien yhteistyökumppaneiden kanssa oo ollenkaan itsestään selvä asia. (Opettaja)

7.1.3 Hinnoittelu

Kolmas keskeinen toive oli saada selkeä informaatio siitä, mitä leirikoulu tulee maksamaan yhteistyössä seurakunnan kanssa. Leirikeskuksien johtajan haastattelussa tuli ilmi toive, että hinnastossa eroteltaisiin seurakunnan kanssa yhteistyössä järjestettävät leirikoulut sekä koulujen itsenäisesti leirikeskuksissa toteuttamat leirikoulut. Tämä olisi kuitenkin tehnyt hinnastosta epäselvän ja olisi voinut aiheuttaa sekaannusta. Tästä syystä leirikoulukansio rajattiin koskettamaan vain seurakunnan kanssa yhteistyössä järjestettäviä leirikouluja.

Leirikoulujen hinnat määrätään seurakunnan jokavuotisessa talousarviossa, jossa määritetään kuinka paljon on tultava tuloa leirikoululaista kohden. Tämä taas osaltaan määräytyy sen mukaan, mitä leirikeskusten talousarvioon on kirjattu sisäiseksi vuorokausihinnaksi. Koska seurakunta ei halua, että hinta ei olisi este leirikouluun osallistumiselle, pyritään leirikoulujen hinnat pitämään mahdollisimman alhaisina. Leirikoulukansioon aiottiin kirjata myös ulkopuolisten toteuttamien palveluiden hinnasto, mutta tästä luovuttiin. Syy tähän päätökseen oli se, että hinnat eivät ole stabiileja, vaan niiden suuruus vaihtelee järjestäjän, ryhmän koon sekä ajallisen keston mukaan.

7.2 Leirikoulukansion ulkoasu

Leirikoulukansion ulkoasuun liittyvistä asioista kysyttiin kaikilta haastateltavilta mielenpidettä ja sitä, millaisiin seikkoihin tulisi kiinnittää huomiota leirikoulukansiota laadittaessa. Tässäkin asiassa kaikki haastateltavat olivat hyvin yksimielisiä. Kaikkien haastateltavien kommentteista kävi hyvin vahvasti ilmi, että tärkeää olisi se, että leirikoulukansio on ulkoasultaan selkeä, yksinkertainen ja helposti luettava kokonaisuus, jossa tieto on tiiviisti esitettyä. Esimerkiksi leirikeskuksien johtaja totesi haastattelussa kysyttäessä kansion ulkoasusta seuraavalla tavalla:

Tietysti visuaalisuus on, on kaks asiaa joita on hankala laittaa yhteen: visuaalisuus ja selkeys. Ja tota, sieltä löytys se perus informaatio leirikoulun järjestämiseksi ja tota, pari malliohjelmää aikatauluineen. (Johtaja)

Opettaja painotti haastattelussa samaa asiaa seuraavalla tavalla:

Mietin sitä visuaalista puolta, että no ne voi olla vähän itsestään selviä asioita, en oo grafiikkapuolen ihminen, mut se että, että jos siellä nyt tekstikoolla kymmenen ängetään hirveän monella eri värillä asiaa yhdelle sivulle, niin se ällöttää ja sitä ei edes rupee lukemaan sitä sivua. Että riittävän, riittävän selkeitä kokonaisuuksia riittävällä fonttikooalla ilman semmosta neonvärikytystä.” ”Toki tieteellisen julkasun ulkoasu ei tarte olla, eikä saakkaan olla, mutta semmonen rauhallinen teksti. Et semmoinen tabloiditykytys ei varmastikaan oikein pure. (Opettaja)

Leirikoulukansioista tehtiin rauhallinen ja selkeä kokonaisuus. Lisäksi vältettiin kaikkea ylimääräistä kikkailua väreillä ja muodoilla. Otsikointi, fonttikoot ja kaikki ulkoasuun liittyvä pyrittiin harmonisoimaan, kuitenkin välttäen kansion tylsäksi tekemistä.

7.3 Aikataulu ja resurssit

Opinnäytetyön työstäminen aloitettiin keväällä 2010 tiedonhankinnalla. Jotta työskentely saataisiin alkuun, hankittiin aluksi teorian tietoa leirikouluista sekä tietoa työelämän tarpeista ja toiveista leirikoulukansiota kohtaan.

Kevään ja kesän 2010 aikana aloitettiin varsinaisen leirikoulukansion työstäminen. Tällöin lähdettiin työstämään ennalta hankittujen tietojen pohjalta dokumenttia, josta muotoutuu lopulta leirikoulukansio. Työstövaiheessa perehdyttiin markkinoinnin periaatteisiin. Tässä työstövaiheessa jatkettiin tiivistä yhteistyötä työelämän edustajien kanssa.

Aikataulullisesti tavoitteena oli saada leirikoulukansio valmiiksi loppusyksystä 2010. Valmis leirikoulukansio tullaan jakamaan kaikille alueseudun alueen alakouluille opettajien käytettäväksi. Työyhteisön puolelta tuleva aikataulullinen tavoite oli saada leirikoulukansio jakoon kouluille tammikuun 2011 aikana.

Seinäjoen alueseudun kunta järjesti tarvittavat materiaalit, laitteet sekä tarvikkeet leirikoulukansion työstämiseen. Leirikoulukansiota ei painatettu missään painofirmassa kahdesta syystä. Ensimmäinen syy oli se, että leirikoulukansioita ei tarvita kappalemäärällisesti montaa, joten tällöin seudun oma laitteisto riittää. Toisekseen, valmiiksi painatettu vihko/kansiomallinen ratkaisu on vaikeasti päivitettävissä ja pahimmassa tapauksessa kansion päivittämiseksi se täytyisi uusia kokonaan. Leirikoulukansio pyrittiin toteuttamaan sellaisessa muodossa, että sen päivittäminen ei vaadi kuin pienen osan uusimista.

Seinäjoen alue seurakunta hoiti leirikoulukansion työstämisestä aiheutuvat kulut, mitkä jäävät hyvin pieniksi.

8 ARVIOINTI

Leirikoulukansion ensimmäinen versio valmistui syksyllä 2010. Jotta sen sisältö vastaisi siihen kohdistuviin odotuksiin ja palvelisi mahdollisimman hyvin varhaisnuorisotyön työvälineenä annettiin se arvioitavaksi ennen lopullisen version valmistamista.

Leirikoulukansion arvioivat varhaisnuorisotyöntekijät, leirikeskuksen johtaja sekä seurakunnan tiedottaja. Näin varmistettiin, että leirikoulukansion sisältö ja ulkoasu olisivat oikeanlaiset, eikä kansiossa olisi väärää tietoa. Arviointia varten leirikoulukansio lähetettiin sähköpostin välityksellä arvioijille. He perehtyivät sen sisältöön, jonka jälkeen he antoivat palautteen kansiosta. Leirikoulukansion arvioista kolme lähetettiin sähköpostitse ja yksi arvio annettiin suullisesti. Nämä arviot otettiin vastaan ja luettiin. Niistä nousseisiin muutosehdotuksiin reagoitiin leirikoulukansion viimeistelyvaiheessa.

Näissä saaduissa palautteissa kävi ilmi, että pääsääntöisesti leirikoulukansio on onnistuttu tekemään sellaiseksi, että se vastaa sille asetettuihin odotuksiin. Palautetta tuli pääasiassa kirjoitusvirheistä. Lisäksi muutosehdotuksina ehdotettiin sisällysluettelon lisäämistä sekä leirikoulujen malliohjelmien muokkaamista. Lisäksi kehoitettiin korjaamaan muutamia visuaalisia seikkoja. Mitään suurempia muutoksia leirikoulukansioon ei jouduttu tekemään arvioinnin jälkeen. Yleisesti ottaen leirikoulukansiota kehitettiin selkeäksi, raikkaaksi sekä työmuodon itsensä näköiseksi.

Leirikoulukansiota muokattiin saatujen arviointien perusteella, jonka jälkeen se viimeisteltiin. Leirikoulukansion kirjoitusvirheet korjattiin. Samoin korjattiin muutamia visuaalisia seikat. Kansion alkuun lisättiin sisällysluettelo tuomaan kansion alkuun selkeyttä. Samassa leirikoulukansioon lisättiin sivunumerointi. Sisällöistä ei tullut palautetta, joten niitä ei viimeistelyvaiheessa muokattu, lukuun ottamatta toisen leirikoulun malliohjelman sisältöä, jota selkeytettiin ja muokattiin entistä paremmin vastaamaan todellisuutta. Tämän jälkeen se tullaan jakamaan kaikille kouluille opettajien käyttöön viemällä se henkilökohtaisesti jokaisen koulun opettajanhuoneeseen.

9 POHDINTA

Opinnäytetyön tavoitteena oli luoda kattava, selkeä, helposti lähestyttävä sekä myyvä leirikoulukansio työvälineeksi leirikoulujen markkinointiin alakouluille. Tämä leirikoulukansio tulee ensisijaisesti käyttöön Seinäjoen alue seurakunnan varhaisnuorisotyössä, mutta sillä on myös tavoitteita pitemmällekin aikavälille. Tarkoituksena oli laatia dokumentti, joka olisi tulevaisuudessa mahdollista ottaa käyttöön myös kappeliseurakunnissa. Tämä toteutettiin niin, että varsinainen tuotos laadittiin rakenteeltaan keveäksi ja helposti muokattavaksi. Tämä mahdollistaa sen, että kappeliseurakuntien työntekijät saavat muokata kansiota sellaisen, että se vastaisi mahdollisimman hyvin juuri sen alueen tarpeisiin, toiveisiin ja kysyntään. Ideaalitulanteessa opinnäytetystä on hyötyä Seinäjoen seurakunnan lisäksi myös muille seurakunnille, jotka järjestävät leirikouluja alueensa koulujen kanssa.

Markkinointi ja viestintä ovat jokapäiväistä työtä. Kaikki mitä me teemme, miten me käyttäydymme ja mitä me sanomme on omalta osaltaan viestintää ja markkinointia. Leirikoulukansio ei siis ole ainoa tapa millä seurakunta leirikouluja markkinoi, vaan se on osa suurempaa kokonaisuutta. Opettajien henkilökohtaisten kohtaamisten ohessa puhuttu leirikouluihin liittyvät asiat on osa markkinointia. Merkittävää on myös opettajien itsensä toteuttama, eli asiakkaan toteuttamana markkinointi. Tällöin opettaja, jolla on positiivisia kokemuksia seurakunnan kanssa toteutetusta leirikoulusta, kertoo leirikoulumahdollisuudesta toiselle tai toisille opettajille positiivisessa valossa. Toisaalta tässä on myös haaste seurakunnalle, sillä tällaisessa markkinoinnissa seurakunnalla ei ole mahdollisuutta vaikuttaa siihen, mitä asioita markkinoinnissa painotetaan eikä siihen, mitä leirikoulusta sanotaan. Tästä syystä on äärimmäisen hyvä, että leirikoulukansiossa on kaikki oleellinen faktatieto leirikouluista, jolloin koululla on aina luotettava tietolähde, josta voidaan tarkistaa aina asioiden oikea laita.

Kokonaisuudessaan opinnäytetyö oli raskas ja vaativa prosessi, joka olisi varmasti ollut kevyempi, jos olisi tehnyt työn yhdessä toisen opiskelijan kanssa. Leirikouluista löytyi yllättävän vähän teorialtietoa. Teoriaa löytyi kuitenkin riittävästi tämän opinnäytetyön tarpeisiin. Ja vaikka suurin osa lähteistä onkin menneiltä vuosikymmeniltä, on niistä poimittu tieto validia vielä tänä päivänä. Markkinoinnista ja viestinnästä taas päinvas-

toin löytyi todella paljon mahdollista lähdekirjallisuutta. Tässä opinnäytetyössä pyrin käyttämään maanläheisiä ja helposti ymmärrettäviä viestintään ja markkinointiin liittyviä lähteitä. Omasta mielestäni onnistuin poimimaan sellaista lähdekirjallisuutta.

Markkinointi, viestintä ja markkinointiviestintä ovat asioita, jotka ovat osa seurakunnan jokapäiväistä työelämää. Ilman näiden alojen perusasioiden osaamista ja tuntemusta voi nopeasti niin sanotusti mennä sormi suuhun. Usein markkinoinniksi ja markkinointiviestinnäksi mielletään vain erilaiset mainokset, esitteet sekä nettisivut. Tämä on kuitenkin vain osa totuutta. Markkinointiviestintää on kärjistetysti sanottuna kaikki se mitä tehdään seurakuntalaisten nähden ja kuullen. Työntekijä edustaa seurakuntaa jokaisessa puhelussaan, sähköpostissaan ja kohtaamisessaan. Ihmiset muodostavat usein mielipiteensä palveluista ja asioista aivan eri asioista kuin mitä palveluntuottaja luulee.

Kaiken kaikkiaan olen tyytyväinen kokonaisuudessaan opinnäytetyöhöni. Ennen kaikkea olen erittäin tyytyväinen, että sain luotua leirikoulukansion sellaiseksi kuin sen piti-kin olla. Sain omasta mielestäni hyvin yhdistettyä omat visioni, teoreettiset lähtökohdat ja haastattelujen mukana ilmi tulleet toiveet. Leirikoulukansiosta tuli raikas, nuorekas, selkeä sekä tiivis tietopaketti. Kansiota tehtäessä onnistuttiin siitä tekemään helposti käsiteltävä, lähestyttävä sekä päivitettävä dokumentti. Lisäksi kansiosta saatiin tehtyä sellainen, että se on helposti otettavissa käyttöön Seinäjoen seurakunnan kappeliseurakunnissa pienellä muokkaamisella. Nähtäväksi jää, miten leirikoulukansio tulee vaikuttamaan toteutettavien leirikoulujen määrään.

LÄHTEET

Alalääkkölä, Leena 1993. Osataanko palveluita markkinoida? Porvoo: WSOY

Erma, Jyri 2009. Viisas mies ei kuse vastatuuleen ja muita huomioita {työ}elämästä.
Porvoo: WSOY

Eskola, J., Suoranta, J. 2003. Johdatus laadulliseen tutkimukseen. Tampere: Vastapaino

Idman, Rose-Marie; Kämppi, Hannele; Latostenmaa, Leena & Vahvaselkä, Irma 1995.
Nykyaikainen markkinointiviestintä. Porvoo: WEILIN-GÖÖS.

Kuronen, Juha & Rantakangas, Hannes (toim.) 1997. Leirikoulun opas. Helsinki: Lastensuojelun keskusliitto.

Lahdenperä, Irja; Saarinen, Väinö; Salmi, Reijo & Virtanen, Onerva 1989. Leirikoulun
käsikirja. Helsinki: Kouluhallitus.

Metsämuuronen, Jari (toim.) 2006. Laadullisen tutkimuksen käsikirja. Jyväskylä:
Gummerus.

Muhonen, Mervi & Tirri, Kirsti 2008. Mitä on kristillinen kasvatus? Teoksessa Jouko
Porkka (toim.) Johdatus kristilliseen kasvatukseen. Helsinki: LK-kirjat,
63–82.

Raamattu. Suomen evankelis-luterilaisen kirkon kirkolliskokouksen vuonna 1992 käyt-
töön ottama suomennos. Helsinki: Kirjapaja.

Seinäjoen seurakunta i.a. Seurakunta. Viitattu 24.8.2010.
<http://www.seinajoenseurakunta.fi/seurakunta.html>.

Suomen evankelis-luterilainen kirkko i.a. Meidän kirkko. Osallisuuden yhteisö. Suomen evankelis-luterilaisen kirkon strategia vuoteen 2015. Viitattu 28.10.2010.
http://www.evl.fi/seurakuntarakenne/Meidan_kirkko_strategia2015_t.pdf.

LIITE 1: LEIRIKOULUKANSIO

Työntekijät & yhteystiedot

Seinäjoen alueseudrakunnan varhaisnuorisotyössä touhuilee kolme nuorisotyönohjaajaa. Leirikouluasioissa voitte ottaa yhteyttä kehen tahansa heistä, mutta ensisijaisesti suosittellemme ottamaan yhteyttä koulunne kummityöntekijään. Alta löydät työntekijöiden yhteystiedot sekä kummikoulut.

MATTI PIHLAJA

06 418 4256 / 040 508 3802

matti.pihlaja@evl.fi

Kummikoulut:

- Alakylän koulu   - Joupin koulu
- Niemistön koulu   - Pohjan koulu
- Ruutipuiston koulu

SARI MÄKELÄ

06 418 4314 / 050 339 2893

sari.k.makela@evl.fi

Kummikoulut:

- Honkakylän koulu   - Kärjen koulu
- Lintuviidan koulu   - Pajuluoman koulu
- Rastipuiston koulu   - Toukolanpuiston koulu

TIINA YLÄ-JARKKO

06 418 4257 / 044 550 2693

tiina.yla-jarkko@evl.fi

Kummikoulut:

- Kivistön koulu   - Marttilan koulu
- Törnävän koulu   - E-P:n Steiner koulu

SISÄLLYS

☞ Yhteystiedot	2
☞ Sisällys	3
☞ Mikä leirikoulu?	4
☞ Hinnasto	5
☞ Leirikoulun aikataulu	6
☞ 10-leirikoulu	8
☞ Leirikeskukset	9
☞ Honkiniemi	10
☞ Ahonniemi	12
☞ Lankari	14
☞ Ohjelmapalvelut	16
☞ Leirikoulun suunnittelun 1-2-3	18
☞ Turvallisuus	19

Mikä leirikoulu?

Rastiratailua, lumikenkäilyä, leikkiä, peliä, ryhmäytymistä ja hiljentymistä yhdessä. Tätä kaikkea ja paljon muuta on leirikouluissa.

Seurakunnan ja koulujen välisellä yhteistyöllä on pitkä ja rikas historia Seinäjoella. Osana tätä yhteistyötä ovat aina olleet luokkien kanssa yhdessä järjestetyt leirikoulut.

Seinäjoen seurakunnalla on loistavat puitteet leirikoulun järjestämiseen. Leirikeskuksia seurakunnalla on nykyään kolme, joista jokaisella on omat yksilölliset ominaisuudet. Puitteet mahdollistavat kaiken kokoisten leirikoulujen toteutuksen aina 100 osallistujaan asti.

Tämä leirikoulukansio on luotu opettajille käyttöön, kun he miettivät leirikouluun lähtemistä. Tästä kansiosta löytyy paljon oleellista tietoa siitä, millaisia leirikouluja seurakunta voi yhdessä koulujen kanssa järjestää ja miten asian kanssa kannattaa lähteä liikkeelle.

Siunausta koulutielle ja iloista lukuvuoden jatkoa toivottaen

Matti, Sari & Tiina

Varhaisnuorisotyö

Seinäjoen alue seurakunta

Hinnasto

Tästä löytyy tietoa siitä, mitä leirikoulun järjestäminen yhteistyössä seurakunnan varhaisnuorisotyön kanssa maksaa.

Vuorokausihinnat:

- **18 € / oppilas**
- **20 € / aikuinen**

Vuorokausihintaan sisältyy majoitus, ruokailut (aamupala, lounas, päivällinen & iltapala), kokoustilat sekä saunat. Lisäksi hintaan sisältyy ohjelma siltä osin, mikä voidaan toteuttaa seurakunnan varhaisnuorisotyön ja sen työntekijöiden voimin.

Nämä hinnat ovat voimassa vuoden 2011 loppuun kaikissa Seinäjoen seurakunnan leirikeskuksissa.

Kuljetukset:

Kuljetukset voi koulu varata ja huolehtia itse, mutta ne voidaan myös hoitaa seurakunnan toimesta. Seurakunnalla on sopimus Mustajärven liikenteen kanssa leirikuljetuksista.

4.-luokkalaisten 10-leirikouluun seurakunnan varhaisnuorisotyö tarjoaa kuljetukset. Lisätietoa 10-leirikouluista löytyy kansion loppuosasta.

Kuljetusten hinta määräytyy seurakunnan vuosittain linja-autoyhtiön kanssa tekemän sopimuksen mukaan. Suuntaa antavasti: vuonna 2010 kuljetus Honkiniemeen ja takaisin on maksanut seurakunnan kautta 496 €.

Leirikoulun aikataulu

Jokainen leirikoulu on oma kokonaisuus, joka rakennetaan aina yhdessä koulun kanssa. Tällöin leirikoulu saadaan suunniteltua niin, että se vastaa aina ryhmän toiveisiin ja tarpeisiin mahdollisimman hyvin.

Alla on kaksi leirikoulun ohjelmamallia. Näistä malleista voi nähdä, miten leirikoulun ohjelma voidaan esimerkiksi rytmittää. Mallit eivät ole siis sitovia, vaan suuntaa-antavia.

Malli 1

Tämä yhden yön leiri sopii erityisen hyvin nuoremille ja voidaan toteuttaa mihin vuodenaikaan tahansa.

Ohjelmassa on leiriläiset jaettu askartelun ajaksi kahteen ryhmään niin, että kun toiset ovat sisällä niin toinen joukko on ulkona touhuamassa.

LEIRIKOULU AHONNIEMESSÄ		
Klo	Ti	Ke
7:30		herätys, aamutoimet
8:00		lippu, aamiainen
8:30		8.45 aamuhartaus, kirkossa
9:00		kämpin siivous
9:30	Lähtö koululta	
10:00		Lipun lasku & visailua
10:30	Leiri-info & kämppäjako	Lähtö koululle
11:00	kämpin laittaminen	11.15 KOULULLA
11:45	Lounas & lippu	
12:00		
12:30	Ryhmäytystä ulkona	
13:00	½ Askartelu & ½ ulkoleikkiä	
13:30		
14:00		
14:15	päiväjuoma	
15:00	½ Askartelu & ½ ulkoleikkiä	
15:30		
16:00	Yhteispelejä kentällä	
16:30		
17:00	päivällinen	
17:30	ruokalepo	
18:00	Iltahjelma	
18:30		
19:00	Saunat	
19:30		
20:00		
20:30	lippu, iltapala	
21:00	Iltahartaus kappelissa	
21:30	Iltatoimet kämpissä	
22:00	Hiljaisuus laskeutuu...	

Malli 2

Klo	Tiistai	Keskiviikko	Torstai	Perjantai
7:30		herätys, aamutoimet	herätys, aamutoimet	
8:00		aamupala	aamupala	aamupala
	lähtö koululta klo 9.00 Honkiniemi klo 10.15	8.45 aamuhartaus	8.45 aamuhartaus	8.45 aamuhartaus
	majoittautuminen leirikoulun säännöt tutustumisleikkejä	askartelun aloitus	korikiipeily Askartelu jatkuu...	siivous ym 10.30 lähtö 11.45 koululla
11:45	Lounas	Lounas	Lounas	
	liput kämppien oviin Olympiakilpaa 1	rastirata teemalla: miten ryhmämme toimii? Olympiakilpaa 2	Olympiakilpaa 3 Iltaohjelmaan valmistautuminen	
14:20	päiväjuoma	Päiväjuoma & kioski	Lettuja kodalla	
	OPETTAJAN TUOKIO	OPETTAJAN TUOKIO	OPETTAJAN TUOKIO	
17:00	päivällinen	päivällinen	päivällinen	
18.00	iltaohjelma leikkiä, laulua...	Saunomista	iltaohjelmaa Näytelmää, leikkiä, kisaa	
20:30	iltapala	iltapala	iltapala	
	Iltaohartaus nuotiolla omissa kämpissä	Iltaohartaus omissa kämpissä	Iltaohartaus omissa kämpissä	
22.00	Hiljentyminen - niin pienelle volymille, ettei ääni kuulu seinän taakse ja häiritse muita			

Tämä kolmen yön mittainen leirikoulu sopii parhaiten isommille oppilaille (4.-6.-luokkalaiset). Tämän leirikoulun teemana on luokan sisäisen ilmapiirin kohentaminen, ryhmäyttäminen sekä yhteistyötaitojen kehittäminen. Ohjelmassa on erilaisia ryhmissä toteutettavia ohjelmanumeroita, joissa toimitaan, pohditaan ja tehdään yhdessä.

10-leirikoulu

Seurakunta haluaa juhlistaa ja tarjota mahdollisuuden ensimmäisen täyden kympin saavuttaneille tytöille ja pojille lähteä luokan kanssa 10-leirikouluun.

10-leirikoulu on yhden yön mittainen, ja se voidaan järjestää missä tahansa seurakunnan leirikeskuksista. Leirikoulun ohjelman kantava teema on nimensä mukaisesti 10-vuotisuus.

10-leirikouluun kutsutaan kaikkia 4. luokalla olevia. Jotta leirikoulun hinta ei muodostuisi ylitsepääsemättömäksi esteeksi, tarjoaa seurakunta kuljetukset 10-leirikouluihin.

Tällä sivulla on nähtävillä 10-leirikoulun ohjelmavarkaus, jonka mukaan leirikoulua lähdetään toteuttamaan. Ohjelmaa voidaan muokata vielä ryhmäkohtaisesti.

LEIRIKOULU HONKINIEMESSÄ		
Klo	To	Pe
7:30		herätys, aamutoimet
8:00		lippu, aamiainen
8:30		8.45 10-kirkkohetki
9:00	Lähtö koululta	
9:30		Siivous & pakkaus
10:00	Leirin säännöt ja majoitus	10-visailua
10:30		Lähtö koululle
11:00	Kämppejen laittaminen ja lipun nosto	11.30 KOULULLA
11:45	Lounas	
12:00		
12:30		
13:00	10-askartelua	
13:30		
14:00	Lähtö 10-rastiradalle	
14:15	päiväjuoma	
15:00		
15:30	Vapaata	
16:00		
16:30	Valmistautuminen iltaohjelmaan	
17:00	päivällinen	
17:30	ruokalepo	
18:00	Iltaohjelma	
18:30		
19:00	Saunat	
19:30		
20:00		
20:30	Lipun lasku, iltapala	
21:00	Iltahartaus	
21:30	Iltatoimet kämpissä...	
22:00	Hiljaisuus laskeutuu ja maaten meno.	

LEIRIKESKUKSET

Seinäjoen seurakunnalla on kolme leiri- ja kurssikeskusta. Jokainen leirikeskus tarjoaa loistavat puitteet leirikoulun järjestämiselle.

Jokaisessa leirikeskuksessa on omat erityispiirteensä, joiden johdosta jokainen leirikeskus on omanlaisensa kokemus. Leirikeskuksissa oleva kiinteä välineistö on myös erilaista. Kolmesta leirikeskuksesta löytyy varmasti jokaiselle leirikoululle hyvä ja tarpeisiin vastaava vaihtoehto.

- ☞ Ähtärissä, Ähtärinjärven rannalla
- ☞ Laajat piha-alueet ja järvi ympärillä
- ☞ Vuodepaikkoja huoneissa yhteensä 82
- ☞ ~ Tunnin ajomatka SRK-keskukselta

- ☞ Peräseinäjoella, Kalajärven rannalla
- ☞ Uimaranta ja iso pelikenttä
- ☞ Vuodepaikkoja huoneissa yhteensä 48
- ☞ ~ 40 min. ajomatka SRK-keskukselta

- ☞ Nurmossa, Nurmonjoen varrella
- ☞ Peli- ja leikkikenttä, pururata ja kota
- ☞ Vuodepaikkoja huoneissa yhteensä 52
- ☞ ~ 30 min. ajomatka SRK-keskukselta

Lisätietoja leirikeskuksista: www.leirikeskuspalvelut.fi

Honkiniemi

Honkiniemen kurssikeskus on viihtyisä, monipuolisia aktiviteetteja tarjoava kokous- ja koulutuspaikka Ähtärissä, Ähtärinjärven rannalla.

Ympäröivä järviluonto tarjoaa loistavat mahdollisuudet erilaisiin toimiin. Olemme toteuttaneet vuosien aikana iloisia ja vauhdikkaita ryhmäohjelmia, joita vetävät seurakunnan työntekijät sekä yhteistyöverkostomme ammattitaitoiset osajat.

Majoitustilamme sijaitsevat rivitaloissa aivan järven rannalla. Kaikissa huoneissa on WC ja suihku, osassa lisäksi myös TV ja jääkaappi.

Lisäksi on 6 kpl 6–7 hengen mökkejä. Mökeissä on myös WC ja suihku. Majoitustilaa mökeissä on 42 hengelle. (Mökit ovat käytössä 1.5–30.9. välisenä aikana)

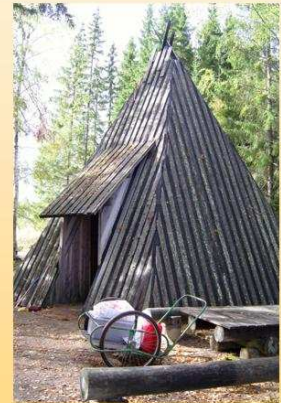

Honkiniemi

Ympärivuotiset toimintamahdollisuudet ja viihtyisä majoitus rauhallisessa ympäristössä irrottavat tehokkaasti arjesta. Leikkikenttä, täysimittainen jalkapallokenttä, uimaranta veneineen, pururata- ja latuverkosto, jonka varrella sijaitsee koto sekä ympäröivä järvi ja kaunis suomalainen luonto luovat loistavat puitteet monipuolisen sekä toimintatarikkaan leirikokonaisuuden luomiselle. Lisäksi leirien käytössä on monenlaista kalustoa frisbeegolfista lumikenkiin ja pingispöydistä toiminnallisiin ongelmanratkaisutehtäviin. Keväällä 2010 Honkiniemi täytti 40 vuotta ja on kasvanut ja kehittynyt koko ajan. Honkiniemellä on paljon tarjottavaa ja luo puitteet monentyyppiseen toimintaan.

Honkiniemen kirkko valmistui 1999 ja on maisema-alttareineen hiljentävä ja rauhoittava elämys. Kirkko on leirien käytössä ja siellä pidetään usein esim. aamu- ja iltahartaudet sekä leirijumalanpalvelukset. Hiljentymiselle on oma aika ja paikka myös leireillä.

Ahonniemi

Ahonniemi sijaitsee rauhallisessa paikassa noin 30 km Seinäjoelta, kauniilla paikalla Kalajärven rannalla. Ahonniemi sopii monenlaisiin kokoontumisiin. Leiriläisille on mukavat majoitustilat ja tilavassa päärakennuksessa on tilaa isommillekin ryhmille.

Ahonniemen leirikeskus valmistui keväällä 2001. Leirikeskuksessa on päärakennus, jossa sijaitsee opetustila, ruokala ja toimistotilat.

Majoitusrakennuksessa on kahdessa eri yksikössä yhteensä kahdeksan huonetta, joihin voi majoittaa 5 henkeä / huone.

Ahonniemi

Laajat piha-alueet, leikkikenttä sekä pallokenttä mahdollistavat monipuolisen toiminnan järjestämisen.

Kaikkiaan Ahoniemessä on 48 majoituspaikkaa, joista kahdeksan on saunarakennuksen parvella. Lapsiystävällinen uimaranta, veneet ja kanootit ovat vierailijoiden käytössä.

Keväällä 2006 Ahonniemeen valmistui leirikappeli, joka tehtiin alunperin pappilan riihenä olleesta hirsirakennuksesta. Leirikappeli palvelee erityisesti leirien hartauselämää.

Lankari

Lankarin leirikeskuksessa Nurmonjoen kainalossa kohtaavat vanha ja uusi. Leiriläisten käytössä ovat viihtyisät ja nykyaikaiset majoitus- ja kokoustilat sekä vanha tupa, jossa voi aistia vuosikymmenten takaisen elämäntavan.

Toimintapaikkoja on sisällä ja ulkona, emännät tekevät hyvää kotiruokaa ja kodassa voi paistaa makkaraa tai lettuja.

vuodepaikkoja Jokituvan 2-4 hengen huoneissa yhteensä 52. Jokituvan takkahuone on mitoitettu 40 henkilölle ja siellä mahtuu tuihuamaan monenlaista. Huoneet sijaitsevat takkahuoneen viereisillä kahdella käytävällä samassa rakennuksessa.

Lankari

Lankarissa on rantasauna, jossa on takkahuone 15 hengelle. Lankarissa on hyvät ulkoilumahdollisuudet, mm. tilaa lento- ja jalkapallon pelaamiseen, kiipeilyseinä sekä leirikeskuksen kiertävä n. 1,2 km valaistu pururata, jossa talvisin voi hiihtää.

Lankarin pitkä ja värikäs historia yltää aina 1800-luvulle. Tilaa hallinnoi vuoteen 1941 asti Lankarin suku. Tänä päivänä Lankari on ympäri-vuotisessa käytössä oleva nykyaikainen leirikeskus, jossa on vieläkin aistittavissa vanhanajan henkeä.

Ohjelmapalvelut

Leirikeskuksissa voidaan järjestää monenlaista toimintaa varhaisnuorisotyön toteuttamana. Näistä ei koidu lisäkustannuksia, koska ne voidaan toteuttaa varhaisnuorisotyön ja leirikeskusten resurssein. Alla olevassa listassa on esimerkkejä tällaisista toiminnoista.

- ☞ Teemalliset rastiradat
- ☞ Omatoiminen lumikenkäretkeily
- ☞ Erilaiset leiriaskartelut
- ☞ Latuverkostot
- ☞ Talvikalastus
- ☞ Pingis- ja ilmakiekkopöydät
- ☞ Uimaranta ja saunat
- ☞ Nuotiokatokset ja kodat
- ☞ Leikki- ja urheilukentät
- ☞ Veneet ja kanootit
- ☞ Kirkko ja kappelit
- ☞ Toiminnalliset ongelmaratkaisutehtävät
- ☞ Kokoukset, joissa AV-laitteisto, video, dvd ym. laitteisto

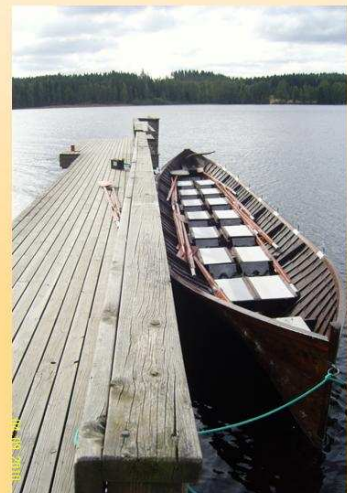
Leirikoulun ohjelmassa voidaan toteuttaa monia erilaisia toimintakokonaisuuksia. Välineistö vaihtelee leirikeskuksittain. Kysy lisää ohjelmamahdollisuuksista ja käytettävissä olevasta kalustosta työntekijöiltä.

Ohjelmapalvelut

Edellisten lisäksi seurakunnan leirikeskuksilla on omat erityispiirteensä ja jokaisessa niistä voidaan toteuttaa erilaisia toimintoja myös ulkopuolisten järjestäjien toimesta. Seuraavassa on listattu muutamia esimerkkejä toiminnoista, joita leirikeskuksissa voidaan toteuttaa. Ulkopuolisen toteuttama ohjelma leirikoulussa ei sisälly vuorokausihintaan. Kaikkia alla olevia aktiviteetteja ei voida myöskään aina toteuttaa eikä kaikissa leirikeskuksissa erilaisten ympäristöjen ja välineistöjen johdosta.

- ☞ Jousiammunta
- ☞ Eri pituiset luontovaellukset & metsäretket
- ☞ Korikiipeily
- ☞ Opastettu lumikenkäretkeily
- ☞ Lumirakentaminen
- ☞ Vierailu Ähtärin eläinpuistossa
- ☞ Kalliokiipeily ja -laskeutuminen
- ☞ Vierailu läheisillä matkailutiloilla
- ☞ Melontaretket
- ☞ Yöpyminen luonnossa teltoissa
- ☞ Ohjattu kirkkoveneellä soutu

Kysy lisää ohjelmapalvelumahdollisuuksista työntekijöiltä.

Leirikoulu 1-2-3

Askel 1:

- ☞ Mieti millaisesta leirikoulusta olisitte kiinnostuneet, milloin ja mitä haluaisitte tehdä? Miksi haluatte lähteä leirikouluun?

Askel 2:

- ☞ Ole ajoissa asialla. Toiveemme on, että viimeistään ½ vuotta ennen suunniteltua leirikoulun ajankohtaa otat yhteyttä meihin. Tämä mahdollistaa hyvän ajankohdan löytymisen.
- ☞ Ota yhteyttä seurakunnan varhaisnuorisotyöntekijään, ensisijaisesti koulunne kummityöntekijään ja kerro hänelle ajatuksenne ja toiveenne ajankohdasta. Muista olla ajoissa liikkeellä..
- ☞ Työntekijä tutkii varaustilanteet ja ottaa yhteyttä.

Askel 3:

- ☞ Sovi työntekijän kanssa yhteinen palaveri, jossa voitte suunnitella yhdessä leirikoulun ohjelmaa, teemaa sekä työnjakoa.
- ☞ Anna työntekijälle hyvissä ajoin ennakoon tieto mahdollisista ruoka-aineallergioista sekä muu tarvittava ennakkotieto.
- ☞ Hoida vaadittavat turvallisuuteen liittyvät velvoitteet ja tutustu leirikeskustemme turvallisuusohjeistuksiin.

TURVALLISUUS

Leirikoulussa, kuten kaikessa muussakin toiminnassa, tulee kiinnittää huomiota turvallisuuteen, riskien kartoitukseen sekä niiden ennaltaehkäisyyn. Leirikoulu on koulun puitteissa järjestettävää toimintaa, jolloin oppilaat ovat koulun vakuutusten alaisia. Tämä velvoittaa opettajaa täyttämään turvallisuutta koskevat velvoitteet, kuten turvallisuusasiakirjan tekemisen.

Myös seurakunta tekee osaltaan turvallisuusasiakirjan, jossa kartoitetaan riskitekijöitä, miten niitä minimoidaan sekä miten toimitaan erilaisissa tilanteissa. Leirikoulun alussa pidetään aina yhteinen tuokio, jossa käydään läpi yleiset säännöt sekä miten toimitaan erilaisissa tilanteissa, esimerkiksi palohälytyksen lauetessa.

Leirikeskuksissa on olemassa ensiaputarvikkeet. Lääkkeitä ei ole, vaan jokaisen tulee huolehtia omat lääkkeet mukaan särkylääkkeistä lähtien.

Tämän leirikoulukansion lopussa on mukana tärkeää tietoa leirikeskusten turvallisuuteen yms. liittyvästä. Olisi hyvä, jos leirikouluun lähtevä opettaja tutustuisi näihin dokumentteihin ennen leirikoulua.

LIITE 2: SUUNTAA-ANTAVAT KYSYMYKSET

Haastateltava: Leirikeskusten johtaja

1. Onko leirikeskusten näkökulmasta tarvetta leirikoulujen markkinoinnille?
2. Mitkä asiat leirikeskusten näkökulmasta ovat leirikouluja markkinoitaessa, mitkä olisi hyvä tulla esille leirikoulukansiossa?
3. Millaisia erilaisia leirikeskuksissa toteutettavia palveluita leirikoulukansiossa voitaisiin markkinoida?
4. Minkä kokoisille ryhmille leirikouluja voidaan toteuttaa leirikeskuksissa?
5. Millaisiin seikkoihin leirikoulukansiota laadittaessa tulisi ulkoasullisesti kiinnittää huomiota?
6. Vapaa sana.

Haastateltavana: Alakoulun opettaja

1. Miksi leirikouluun lähdetään?
2. Miksi leirikouluja halutaan järjestää yhteistyössä seurakunnan kanssa?
3. Onko opettajan näkökulmasta tarvetta tällaiselle kansiolle?
4. Millaisia toiveita ja odotuksia seurakunnan leirikouluja kohtaan on?
5. Mitkä asiat ovat opettajan näkökulmasta keskeisimpiä leirikoulukansiossa? Millaista tietoa siinä tulisi olla?
6. Millainen kansion tulisi olla, jotta se olisi helposti saatavilla ja millaisiin seikkoihin tulisi kiinnittää huomiota ulkoasussa?
7. Vapaa sana

Haastateltavana: Kaksi varhaisnuorisotyössä työskentelevää nuorisotyönohjaajaa

1. Miksi seurakunta haluaa järjestää leirikouluja koulujen kanssa?
2. Miksi kouluyhteistyötä pidetään tärkeänä?
3. Onko seurakunnan näkökulmasta tällaiselle leirikoulukansiolle tilausta & tarvetta?
4. Millaista tietoa leirikoulukansiossa tulisi olla ja mitä seurakunta haluaa viestittää kansiolla kouluille?
5. Millaisiin seikkoihin leirikoulukansion ulkoasussa tulisi kiinnittää huomiota?
6. Vapaa sana